Wtorek, 18 maja 1937 - Nr. 112
(Pismo wychodzi w dniu datowania).

Dzień Pomorza

10 stron
cena 10 gr

ORAZ WYDAWNICTWA: DZIEŃ GRUDZIĄDZKI ILUSTROWANY — DZIEŃ BYDGOSKI ILUSTROWANY — GAZETA GDAŃSKA
DZIEŃ KOCIEWSKI — GŁOS NIESZAWSKI (DZIEŃ CIECHOCIŃSKI) — GAZETA MORSKA ILUSTROWANA
DZIEŃ TCZEWSKI ILUSTROWANY — DZIEŃ CHEŁMIŃSKI — GAZETA MOGILEŃSKA — — — — —

REDAKCJA: Toruń, ul. Bydgoska 56, telefony 29-90, 29-01, 29-02, 29-60 (nocny). — ADMINISTRACJA: Toruń, ulica Bydgoska 56, telef. 29-70 (kierownik administracji). — FILIA ADMINISTRACJI: Toruń, ulica Szeroka 42 I. piętro, telefon 29-80 — P. K. O. 206.874.

Pomorze odzyskało swoje kuratorium szkolne

Doniosła uchwała Rady Ministrów

Warszawa, 17. 5. (PAT). W dniu 19 bm. odbyło się pod przewodnictwem p. premiera gen. Sławoj - Składkowskiego posiedzenie Rady Ministrów.

Rada przyjęła m. in. rozporządzenie rady ministrów o przedłużeniu terminu zgłaszania okresów działalności niepodległościowej do dnia 31 grudnia 1938 r., następnie rozporządzenie **rady ministrów o okręgach szkolnych, przywracając okręg szkolny pomorski z siedzibą kuratora w Toruniu,** wreszcie uchwalono nowelę do rozporządzenia rady ministrów z czerwca 1932 r. o postępowaniu egzekucyjnym władz skarbowych oraz nowelę do rozporządzenia rady ministrów z czerwca 1932 r. o wyłączeniu niektórych rodzajów świadczeń pieniężnych z pod egzekucji urzędów skarbowych.

Hołd Marszałkowi Piłsudskiemu na falach Bałtyku

Tablica pamiątkowa, wmontowana na pokładzie O. R. P. „Wicher" w dniu 12 maja rb. dla uczczenia drugiej rocznicy śmierci Marszałka Józefa Piłsudskiego, jako symbol hołd du złożonego przez polską Marynarkę Wojenną Wodzowi Narodu.

Za pomocą knuta i rewolweru rządzą władcy czerwonej Hiszpanii

400 Francuzów i Belgów w więzieniu w Walencji

Paryż, 17. 5. (PAT) Do Montpellier przybyli przez granicę hiszpańską dwaj oficerowie Belgowie, którzy walczyli jako ochotnicy w szeregach hiszpańskiej armii czerwonej. Oficerowie ci oświadczyli, że bez żadnego powodu zostali przed dwoma miesiącami aresztowani przez władze madryckie i trzymani w więzieniu przez 8 tygodni. Oficerowie zakomunikowali, że dom Stowarzyszenia Francuskiego w Walencji przemieniony został obecnie na więzienie, w którym znajdowało się ostatnio 300 Francuzów i 100 Belgów, niektórzy z aresztowanych przebywają w więzieniu już po kilka miesięcy, ale dotychczas nie wiedzą, jakie zarzuty są im stawiane. Obaj oficerowie belgijscy zwrócili się z prośbą do prasy francuskiej, ażeby zaalarmowała francuską opinię publiczną i domagała się interwencji u rządu w Walencji, celem uwolnienia, a przynajmniej przeprowadzenia dochodzeń w sprawie więzionych 400 Francuzów i Belgów. Belgowie dodali, że słynny francuski deputowany komunistyczny Andre Marty, przebywający od dawna na terytorium Hiszpanii, jest komendantem obozu wyszkoleniowego dla ochotników w Albaceta i w straszliwych barwach odmalowali stosunki panujące w tym obozie. U boku Marty władzę w obozie sprawuje jako jeden z głównych dozorców pewien Jugosłowianin, który utrzymuje porządek za pomocą knuta i rewolweru.

50 Japończyków rozszarpanych na strzępy podczas eksplozji na barce

Hongkong 17. 5. (PAT). Na wielkiej barce przewożącej pasażerów wydarzyła się gwałtowna eksplozja, która pociągnęła za sobą liczne ofiary. Z pośród ofiar większość stanowili Japończycy, emigrujący do Ameryki Południowej. W ich liczbie były kobiety i dzieci.

Przyczyny eksplozji na razie nie ustalono. Nastąpiła ona w chwili przycumowywania barki do molo. Siła wybuchu była tak wielka, że barka uległa kompletnemu zniszczeniu. Ciała zabitych rozrzucone zostały w wielkim promieniu wzdłuż wybrzeża, a nawet znajdowano je na dachach domów.

Urzędowo komunikują, że ilość ofiar eksplozji wynosi 33 zabitych. 8 ciężko rannych i 10 zaginionych.

Wizyta p. ministra sprawiedliwości w Toruniu

Podczas Zielonych Świąt bawił w Toruniu p. minister sprawiedliwości Witold Grabowski z małżonką i był gościem p. wojewody Pomorskiego Wł. Raczkiewicza.

Reporter radiowy mimowoli

Paryż 17. 5. (PAT). „Paris Soir" donosi z Londynu o sensacyjnej mistyfikacji, której ofiarą padło Radio londyńskie w czasie uroczystości koronacyjnych. Mianowicie jeden z widzów Tom Webb schronił się przed deszczem do oszklonej kabiny reportażu radiowego, znajdującej się w pobliżu pałacu Buckingham i, nie chcąc opuszczać wygodnego schronienia, odpowiedział policjantowi, że jest specjalnym wysłannikiem radia londyńskiego. Przypadek chciał, że sprawozdawca radiowy nie zjawił się na czas, tak iż p. Webb zmuszony był odegrać swą rolę do końca i wypowiedzieć do mikrofonu sprawozdanie z danego odcinka uroczystości. Natychmiast po ukończeniu sprawozdania p. Webb opuścił kabinę, obawiając się konsekwencyj samozwańczego występu.

Radio londyńskie przyznało się później, iż padło ofiarą mistyfikacji, zapowiadając jednocześnie, że w przyszłości powzięte zostaną odpowiednie środki celem uniknięcia tego rodzaju wypadków. Na szczęście p. Tom Webb wywiązał się względnie dobrze ze swej niespodziewanej roli radioreportera, tak iż incydent przeszedł niepostrzeżenie dla rzeszy radiosłuchaczy, którzy stwierdzili jedynie głębokie wzruszenie i wielkie zdenerwowanie speakera.

Sensacyjna tajemnica Paryża

Kto zasztyletował młodą tancerkę w oszklonym przedziale przepełnionej kolejki podziemnej?

Paryż, 17. 5. (PAT) Cała prasa i szerokie koła mieszkańców Paryża pasjonują się od niedzieli sensacyjną zbrodnią, popełnioną w wagonie kolejki podziemnej. Zbrodnia ta popełniona została w niesłychanie zagadkowych okolicznościach. Gdy pociąg kolejki podziemnej wyruszył z punktu końcowego t. zw. bramy Charenton, na pierwszym przystanku grupa trzech młodych dziewcząt i oficer lekarz wsiedli do wagonu klasy pierwszej zupełnie pustego, ponieważ nie było już miejsc w przepełnionych wagonach klasy drugiej. Spostrzegli oni w wagonie leżącą na ławce młodą kobietę ze sztyletem tkwiącym w szyi. Lekarz skonstatował, że już rannej nic pomóc nie może, ponieważ przebita została arteria. Lekarz ten niebawem wycofał się z wagonu i zniknął w tłumie na peronie. Zaalarmowana służba kolejowa i policja przybyła na miejsce natychmiast, jednakże ranna nie zdołała już wypowiedzieć ani słowa.

Wdrożone śledztwo stanęło wobec zagadki, kiedy i w jakich okolicznościach popełniono zbrodnię. Wagony kolejki podziemnej są całkowicie oszklone, tak, iż nawet przejścia pomiędzy wagonami zaopatrzone są w oszklone drzwi. Ponieważ wszystkie wagony sąsiednie były przepełnione publicznością, a wagon, w którym znaleziono zamordowaną, był zupełnie pusty, przy wyjściu ze stacji końcowej wszystko, co się działo w tym wagonie, mogło być widziane z wagonów sąsiednich. Władze śledcze skłaniają się do przypuszczenia, że morderstwo popełnione zostało przed wyruszeniem pociągu ze stacji wyjściowej, gdyż na pierwszym przystanku, na którym morderstwo zostało spostrzeżone, nikt z wagonu nie wysiadł.

Jak stwierdzono, zamordowana była kasjerką jednego ze sklepów paryskich, przy czym jednocześnie wieczorem występowała jako fordanserka w jednym z dancingów na Montmartre. Ze względu na niezwykłe okoliczności morderstwa, sprawa ta wywołuje ogromne zainteresowanie.

Katastrofalne oberwanie chmury nad Gdynią

Szosa między Gdynią i Sopotami przerwana

Po niedzielnej burzy, jaka przeszła nad Gdynią, nastąpiła wczoraj druga, której skutki były znacznie gorsze. Katastrofalnie przedstawia się sytuacja w Małym Kacku, gdzie mała normalnie rzeczka Kacza wylała i zagrażała podmyciem toru kolejowego koło stacji Orłowo. W wielu wypadkach straż pożarna ewakuowała mieszkańców zagrożonych budynków. Wezbrane fale rzeczki Kaczej przerwały szosę asfaltową, prowadzącą z Gdyni do Sopot, czyniąc w niej wyrwę głęboką na 3 metry, [illegible] komunikacja samochodowa między Gdynią a Sopotami została przerwana. W akcji ratunkowej na zagrożonych terenach brały udział oprócz miejskiej straży pożarnej oraz portowej straży pożarnej, również straż pożarna marynarki wojennej i oddziały wojskowe. Wieczorem wody opadły i przystąpiono do zakładania prowizorycznego mostu nad rzeczką Kaczą. Naprawa szosy potrwa kilka dni. Gdyńską straż pożarną zaalarmowano w ciągu wczorajszego dnia przeszło 60

Katastrofa okrętowa w cieśninie Sundzkiej

Kopenhaga, 17. 5. (PAT). W cieśninie Sundzkiej zderzył się parowiec szwedzki z duńskim statkiem „Tietgen". Parowiec zatonął, prawdopodobnie wraz z załogą. Na miejsce wypadku wysłano

Cały polski Brześć na pogrzebie zamordowanego przez Żyda posterunkowego P. P.

W sobotę o godzinie 10-tej rano odbyło się w kościele parafialnym w Brześciu nabożeństwo żałobne za spokój duszy śp. st. posterunkowego Stefana Kędziora, który padł na posterunku z ręki Żyda Ajzyka Szczerbowskiego.

Kościół nie mógł pomieścić tłumów publiczności, wobec czego większa część uczestników żałobnych uroczystości stała w czasie nabożeństwa przed kościołem.

W nabożeństwie żałobnym wzięli udział wszyscy przedstawiciele władz wojskowych i miejskich. M. i. dowódca O. K. Brześć, gen. Jarnuszkiewicz i prezydent miasta, Wójcik.

Na nabożeństwie ze szpitala miejskiego ruszył żałobny pochód na cmentarz. W pogrzebie wziął udział **cały polski Brześć.** Pochód otwierała olbrzymia ilość wieńców. Pierwszy wieniec, złożony oficerze obowiązku, pochodził od wojewody poleskiego, Tramecourta. Dalej niesiono wieńce od komendanta wojewódzkiego policji, od prezydenta miasta, od związku kupców polskich, od polskich organizacyj społecznych i od kolegów.

Trumnę otaczał honorowy kordon policjantów w mundurach. Za trumną szła żona zabitego, synek i siostra, dalej postępowali przedstawiciele władz, delegacje organizacyj i niezliczone tłumy publiczności.

Mimo, że władze zmieniły godzinę pogrzebu, ponieważ obawiano się by oburzenie mas nie wyładowało się znowu w zajściach antyżydowskich, nie było Polaka w Brześciu, któryby nie wziął udziału w pogrzebie.

Około godziny 13-ej kondukt przeszedł przez bramę cmentarną. Nad otwartą mogiłą, wśród zupełnej ciszy, wygłosił podniosłe wzruszające przemówienie ks. dziekan Żołądkowski. Po oddaniu ostatnich honorów przez oddział policji trumnę złożono do grobu.

Przez cały czas trwania pogrzebu **wszystkie sklepy chrześcijańskie były zamknięte..**

Brześć dowiódł swej obywatelskiej dojrzałości, ponieważ i w czasie pogrzebu i po pogrzebie panował w mieście **zupełny spokój** i nie doszło do najdrobniejszego nawet incydentu. Tłumy rozeszły się z cmentarza w atmosferze powagi i głębokiego skupienia.

Wykłady na uniwersytecie warszawskim od dzisiaj

W myśl uchwały senatu akademickiego z dnia 11 maja br. wykłady na wszystkich wydziałach uniwersytetu Józefa Piłsudskiego w Warszawie z wyjątkiem wydziału prawa, zostaną wznowione z dniem 18 bm.

Jak będą się nazywać nowe polskie motorowce

Obecnie rozważana jest sprawa nadania nazw dwum nowym polskim statkom motorowym zamówionym przez Linie Żeglugowe Gdynia — Ameryka, a mającym służyć do przewozu pasażerów i ładunków między Polską a Ameryką Południową. Zgodnie z dotychczasową tradycją Linii Żeglugowych Gdynia — Ameryka, pod uwagę brane są nazwy, pochodzące od imion wielkich i zasłużonych Polaków.

Jak się dowiadujemy, rozważane są następujące nazwy: „Piast", „Copernicus", „Jagiełło"; „Chrobry" i „Władysław IV".

Rekordowy przelot Atlantyku z Europy do Ameryki

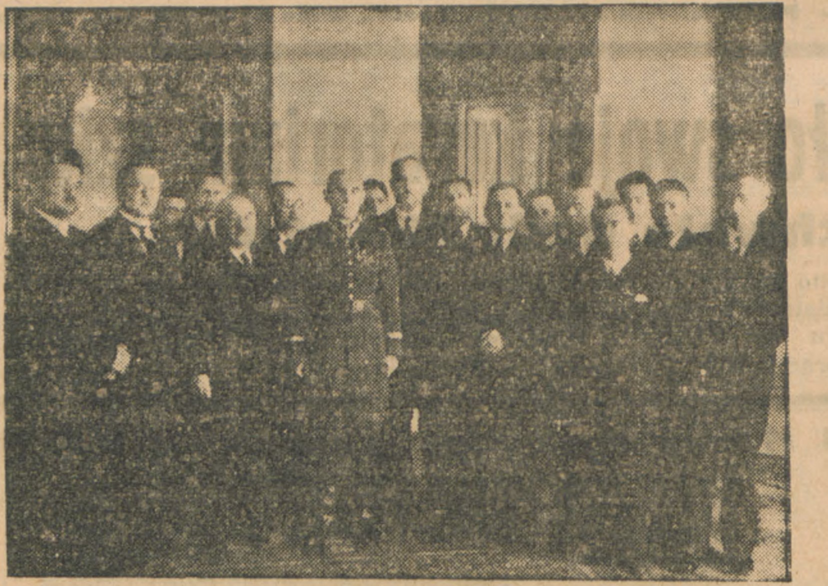
Nowy Jork, 17. 5. (PAT.) Lotnicy Herrill i Lambie wylądowali na lotnisku Floyd Bennett o godz. 16.35 czasu nowojorskiego, to zn. w 24 godziny 22 minuty po wystartowaniu z Anglii. Ustonowili oni nowy rekord lotu nad Atlantykiem ze wschodu na zachód.

Po koronacji króla angielskiego

Pierwszy oficjalny występ króla Jerzego VI-go po koronacji. Widzimy go przed mikrofonem radiowym, podczas wygłaszania przemówienia-orędzia, skierowanego do ludów brytyjskich, a przede wszystkim do [illegible]

130.000 złotych na F.O.N.

Dnia 12 b. m. w 2-gą rocznicę śmierci Marszałka Józefa Piłsudskiego, urządził Związek Zawodowy Pracowników Instytucyj Ubezpieczeń Społecznych z Dyrekcją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz Ubezpieczalni Społecznej w Warszawie uroczysty obchód ku czci Wielkiego Wskrzesiciela Niepodległej Polski.

O godz. 8-ej rano odbyła się Msza żałobna w kościele Matki Boskiej Zwycięskiej, po czym pochód ruszył przed siedzibę Marszałka Śmigłego Rydza, gdzie wręczono Panu Marszałkowi czek na sumę zł. 128.767.96 zebraną ze składek pracowników na cele dozbrojenia Armii.

Wręczając czek Panu Marszałkowi, wygłosił Prezes Związku przemówienie, w którym oświadczył: że zrzeszeni w związku pracownicy gotowi są na zew Wodza złożyć nie tylko ofiarę mienia ale i życia.

W godzinach popołudniowych delegacje pracowników złożyły wieńce w Belwederze.

O 3 miliony złotych zwiększył obroty

Bank Gospodarstwa Krajowego

W piątek odbyła się konferencja prasowa, na której gen. Górecki, prezes Banku Gospodarstwa Krajowego poinformował prasę o działalności Banku w r. 1936.

Jak wynika z oświadczenia p. prezesa, aktywa Banku powróciły do rzeczywistej swej wartości dzięki zakończeniu akcji oddłużeniowej. Bank poczynił ze swej strony duże ulgi dla dłużników i zwiększył pomoc finansową dla życia gospodarczego, dźwigającego się z długoletniego przesilenia.

Znalazło to swój wyraz w zwiększeniu obrotów Banku o 3 miliardy zł. i sumy bilansowanej o 300 milionów zł. Wzrosły w szczególności wkłady o 91 milj. zł. (do sumy 378 mil. zł.); są one teraz wyższe, aniżeli w okresie „prosperity".

Ogólna suma udzielonych przez BGK. kredytów zwiększyła się o 172 mil. zł. i dosięgnęła 2,1 miliarda zł.

Dzięki kredytom budowlanym Banku w r. 1936 powstało 13.500 mieszkań o 38.000 izb, z czego połowa przypada na drobne budownictwo mieszkalne.

Bank dokonał odpisów od należności komunalnych na sumę 37 mil. zł.

Pożegnalna audiencja w pałacu Buckingham

Londyn, 17. 5. (PAT). W sobotę o godzinie 11 delegaci państw obcych, przybyli na koronację, zgromadzili się w sali audiencjonalnej Buckingham - palace, gdzie przyjęci zostali na audiencji przez króla Jerzego VI i królową Elżbietę. Obecni byli również królowa matka Maria, księstwo Gloucester oraz księstwo Kentu. Członkowie rodziny królewskiej żegnali się po kolei z każdym delegatem.

Żegnając **ministra Becka** uściskiem dłoni, król Jerzy poprosił polskiego ministra spraw zagranicznych o złożenie podziękowania Panu Prezydentowi R. P. za wysłanie na uroczystości koronacyjne specjalnej delegacji.

Pożegnalna audiencja oznaczała zakończenie pobytu w Londynie delegacyj obcych, w charakterze oficjalnych gości króla podczas korfonacji.

* * *

W niedzielę minister Beck udał się do posiadłości lorda Kemsley, Farnham park, w hrabstwie Buckingham, na przyjęcie, na którym obecny był szereg wybitnych polityków angielskich i członków rządu.

Wieczorem minister Beck wrócił do Londynu.

Min. Beck przy stole królewskim

Londyn, 17. 5. (PAT.) W czasie piątkowego bankietu w Foreign Office min. Beck był szczególnie wyróżniony. Goście zagraniczni rozsadzeni byli przy 8-miu stołach. Min. Beck posadzony był przy pierwszym stole, któremu przewodniczył król Jerzy VI-ty, mający po prawej ręce japońską księżniczkę Chichibu, a po lewej p. Edenową. Przy stole tym z gości zagranicznych siedzieli: książę Michał rumuński, ks. Paweł jugosłowiański, następca tronu Szwecji i następca tronu Norwegii, delegat Stanów Zjednoczonych, premier turecki, premier perski, feldmarszałek Blomberg, min. Delbos i min. Beck. Minister Beck siedział obok min. Delbosa.

Symboliczny dar wojska włoskiego dla Marszałka Śmigłego-Rydza

Warszawa, 17. 5. (PAT.) W sobotę, dnia 15 maja br. włoski attache wojskowy płk. Mario Marazzani na specjalnej audiencji wręczył panu Marszałkowi Polski Edwardowi Śmigłemu - Rydzowi srebrną podobiznę starożytnego miecza rzymskiego, jako dar od wojska włoskiego.

Wręczając miecz panu Marszałkowi wygłosił płk. Marazzani przemówienie, w którym podkreślił moralne znaczenie tego daru, jako symbolu cnót bojowych i obrony kultury łacińskiej.

Pan Marszałek odpowiedział w serdecznych słowach, dziękując za cenny dar, będący szlachetnym wyrazem przyjaznych stosunków między wojskiem italskim i polskim.

Wielkie manewry flot francuskich na Atlantyku

Paryż, 17. 5. (PAT.) Francuskie siły morskie udadzą się w najbliższych dniach na wielkie manewry na oceanie Atlantyckim. Po niedawnych ćwiczeniach eskadry atlantyckiej u wybrzeży Senegalu i Maroka i ćwiczeniach eskadry tulońskiej w pobliżu brzegów Algieru, rozpoczną się dnia 23 maja manewry na Atlantyku, w których weźmie udział zarówno flota atlantycka, jak i śródziemnomorska. Manewry zostaną zakończone wielką rewią w Douarnenez w obecności ministra marynarki Gasnier Duparc. Eskadra śródziemnomorska już przed paru dniami w składzie 7 krążowników po 10 tys. ton, oraz jednostek, stanowiących trzecią lekką eskadrę kontrtorpedowców i łodzi podwodnych — opuściła Tulon. 23 bm. eskadra atlantycka wyruszy z Brestu na spotkanie floty śródziemnomorskiej i po wspólnych ćwiczeniach, obie eskadry w sile 70 jednostek odbędą defiladę w Douarnenez.

Ta rewia morska, w której weźmie udział również nowy pancernik „Dunkerque" oraz nowy krążownik „Jean de Vienne" (8 tys. ton wyporności), będzie **największą defiladą morską, jaka odbyła się na wodach francuskich od czasu zakończenia wielkiej wojny.**

Marmurowy Plac Imperium w Rzymie

Rzym, 17. 5. (PAT.) W Rzymie nastąpiła uroczysta inauguracja na forum Mussoliniego Placu Imperium, który rozpościera się na przestrzeni 16.000 mtr. kw. i jest całkowicie pokryty marmurem i upiększony mozaiką. Plac ten jest otoczony 22 wielkimi blokami marmuru, na których są umieszczone napisy przypominające ważniejsze wydarzenia ery faszystowskiej.

Pretensje kolonialne Niemiec aż do pokojowego załatwienia sprawy

Berlin, 17. 5. (PAT.) W Duesseldorfie przemawiał na okręgowym kongresie niemieckiego związku kolonialnego przywódca związkowy namiestnik Rzeszy w Bawarii von Epp. Kongres, który odbywa się w Duesseldorfie z okazji tamtejszej wystawy p. n. „Naród pracujący", zgromadził czołowych przedstawicieli państwa, sił zbrojnych, gospodarki, kolonialno - politycznego wydziału partii narodowo - socjalistycznej oraz przywódców związku kolonialnego z całej Rzeszy.

Von Epp poruszył w przemówieniu niemieckie postulaty kolonialne.

„Niemcy nie rozumieją — oświadczył v. Epp — czemu właśnie naród niemiecki ma jedynie pośrednio korzystać z bogactw świata. Będzie on wysuwał swoje pretensje kolonialne aż do pokojowego rozwiązania tej sprawy".

Nowy nabytek naszej marynarki wojennej

Najpotężniejszy kontrtorpedowiec Bałtyku przybył do Gdyni

Powitanie O. R. P. „Grom" na polskich wodach

Dzień 16 bm. nie tylko dla naszej marynarki wojennej, lecz i dla całej Polski, doceniającej coraz bardziej konieczność zbrojeń na morzu będzie dniem pamiętnego wydarzenia. W dniu tym bowiem, po z górą pięcioletniej przerwie, w której czasie nasza flota wojenna nie wzbogaciła się o żadną bojową jednostkę, przybył do Gdyni nowozbudowany okręt polski i to największy i najsilniejszy wśród naszych okrętów bojowych — ba, najpotężniejszy kontrtorpedowiec, jaki w ogóle kiedykolwiek pruł wody bałtyckie.

Dumę z posiadania takiego okrętu powiększa jeszcze fakt, że w niedługim czasie przyjdą do Gdyni dwa dalsze, siostrzany kontr - torpedowiec „Gromu" — „Błyskawica" i stawiacz min „Gryf", w roku przyszłym zaś — dwie nowe łodzie podwodne, z których jedna buduje się za pieniądze zebrane wśród społeczeństwa. Tak więc ruszyliśmy z martwego punktu i jest nadzieja, że teraz już konsekwentnie realizować zaczniemy podstawowe założenia naszego programu zbrojeń morskich. Na ten wysiłek zdobyć się musi kraj, który słusznie aspiruje do miana mocarstwa morskiego, kraj — który potrafił wybudować taki port, jak Gdynia i z roku na rok powiększa intensywnie swą flotę handlową, kraj — którego zasięg handlowo - morski obejmuje już dziś wszystkie ważniejsze porty świata. Zbrojne ramię Polski na morzu musi się wydłużyć i okrzepnąć, musi osłonić nie tylko nasze wybrzeże, lecz i podstawowe morskie szlaki komunikacyjne, po których dąży w świat polska bandera, musi stać się poważną przeciwwagą rosnącym z roku na rok siłom morskim naszych sąsiadów.

Dlatego też i nam co roku powinny przybywać takie okręty, jak „Grom" i inne większe jeszcze. Kilka takich okrętów rocznie — to minimalny postulat, którego realizacja leży całkowicie w granicach naszych możliwości...

* * *

Przybycie „Gromu" do Gdyni sygnalizowano 16 bm. we wczesnych godzinach popołudniowych. Na powitanie okrętu wyruszył z portu wojennego na Oksywiu o godz. 12 torpedowiec „Podhalanin". Na pokładzie wyjechał komendant portu kmdr. por. Sokołowski w towarzystwie kilku wyższych oficerów floty. Prócz tego grono dziennikarzy, między in. również reprezentant naszego pisma.

Dowiadujemy się od oficerów, że „Grom" spotkamy za cyplem Helskim, przypuszczalnie na trawersie Rozewia. Na razie mamy jeszcze sporo czasu, więc wykorzystujemy go, rozpytując o szczegóły konstrukcyjne i bojowe nowego kontrtorpedowca, — te oczywiście, które nie są tajemnicą wojskową, i o których można pisać.

O. R. P. „Grom", zbudowany w stoczni angielskiej w Cowes na wyspie Wright, gdzie buduje się również siostrzana jego „Błyskawica", posiada 2,200 ton wyporności. Długość okrętu wynosi 112 metrów, szerokość 13 i pół metra. Uzbrojenie satnowią: 7 dział średniego kalibru, 4 działa przeciwlotnicze, 6 wyrzutni torpedowych, miny i granaty głębinowe. Załoga składa się z 220 ludzi. Dowódcą okrętu jest komandor por. Hryniewiecki.

W stoczni w Cowes budowę kontrtorpedowca nadzorowała specjalna komisja z ramienia kier. Mar. Wojennej z komdr. inż. Rymszewiczem na czele, odbioru okrętu zaś dokonała komisja pod kierownictwem kmdr. por. Steyera.

Po godzinie wypływamy z zatoki na pełne morze. Przejeżdżające statki handlowe różnych krajów salutują naszą banderę. Na pozdrowienie odpowiadamy pozdrowieniem. W miarę, jak oddalamy się od cypla Helskiego, oczy wszystkich coraz intensywniej wpatrują się w widnokrąg. Lada chwila spodziewamy się ujrzeć majaczącą w oddali sylwetkę „Gromu", znaną już z fotografii.

— Jest „Grom"! — woła ktoś z oficerów, śledząc przez szkła jakiś mały punkcik na horyzoncie.

Wątpliwości nie trwają długo; punkcik rośnie i nabiera co raz wyraźniejszych kształtów. Wiadomość potwierdzają inni, — tak, to „Grom".

„Podhalanin" opisuje duży krąg, obracając się w kierunku powrotnym i za trzymuje maszyny, aby zaczekać, aż kontr - torpedowiec zbliży się odpowiednio, aby mógł przyjąć na pokład kmdr. Sokołowskiego i towarzyszących mu oficerów. Dziennikarze skupiają się przy burcie i przygotowują aparaty fotograficzne. Tymczasem potężna sylwetka okrętu, z dużą literą „G "na przedzie podchodzi do nas majestatycznie prując fale.

„Grom" różni się zewnętrznie od dotychczasowych dwóch naszych kontrtorpedowców, „Wichra" i „Burzy". Jest może mniej „przystojny", nie ma tej smukłej, zgrabnej linii, ale stanowczo budzi więcej respektu. Mocny, przysadzisty, o jednym szerokim kominie, jest on — jak zapewniają nas oficerowie — ostatnim wyrazem „mody" w wojennym budownictwie okrętowym. Poza tym, imponuje rozmiarami, a długie lufy armat, groźnie spozierają w dal...

W pewnej chwili na maszt „Podhalanina" wzbijają się chorągiewki sygnalizacyjne. Morski sposób porozumiewania się. Sygnały nasze oznaczają: „Gorąco winszujemy przybycia do kraju"...

Po chwili potężne cielsko stalowe „Gromu" przesuwa się koło nas, aby następnie zatrzymać się i przyjąć na pokład witających oficerów. „Podhalanin" spuszcza szalupę; sześć par mocnych rąk chwyta za wiosła i szalupa szybko oddala się od nas. Później wraca i kontynuujemy podróż tuż za „Gromem", płynącym na przedzie.

Na redzie gdyńskiej z pokładu kontr torpedowca rozlega się salut jedenastu strzałów armatnich, przewidzianych w „protokóle morskim" dla dowódcy floty. Podpływają holowniki i zaczyna się powolne, ostrożne wchodzenie do portu. Duży okręt nie może tak łatwo obracać się, jak nasz mały „Podhalanin", to też musimy czekać. Czeka również na nabrzeżach portowych mrowie ludzkie, dla którego widok okrętu jest prawdziwą sensacją.

Po przycumowaniu okrętu następuje ostatni akt powitania. Na pokład „Gromu" przybywają oficerowie komplementacyjni wszystkich dywizjonów morskich aby złożyć gratulacje w imieniu swych formacyj. Następnego dnia przegląd okrętu przeprowadził dowódca obrony wybrzeża kmdr. Frankowski.

Nowy nuncjusz papieski

W sobotę przybył do Warszawy nowy nuncjum papieski ks. arcybiskup Filip Cortesi.

Ks. nuncjusza powitali na dworcu dyrektor protokółu M. S. Z. p. Romer, przedstawiciele wyższego duchowieństwa z arcybiskupem Gallem, reprezentanci M. S. Wojsk. i miejscowych władz wojskowych z płk. Kilińskim, delegaci organizacyj katolickich ze sztandarami, oraz duchowieństwo świeckie i zakonne.

Ks. arcybiskup Gall powitał J. E. ks. nuncjusza w imieniu ks. kardynała Kakowskiego, który nie mógł z powodu niedyspozycji przybyć na dworzec.

Ks. nuncjusz przeszedł wzdłuż sztandarów organizacyj katolickich, ustawionych na dworcu, witany serdecznie przez zgromadzoną publiczność.

Ciężkie więzienie za słuchanie radia sowieckiego

W Niemczech uchodzi to za „zdradę stanu"

Berlin, 17. 5. (PAT.) Senat karny w Hamburgu skazał szereg osób, b. funkcjonariuszów partii komunistycznej w Niemczech, za słuchanie audycyj rozgłośni moskiewskiej na kary od 2 do 6 lat ciężkiego więzienia. Oskarżeni słuchali radia moskiewskiego w grupach, złożonych od 3 do 5 osób, dyskutując przy tym nad podanymi przez radio moskiewskie wiadomościami. Akt oskarżenia zarzucał podjądnym **„przygotowywanie zdrady stanu"**. Podobny wyrok zapadł już poprzednio w mieście portowym Bremerhafen. Warto nadmienić, że Hamburg jest byłą centralą komunistyczną w Niemczech.

Oficjalnie wyjaśniają w tej sprawie, że „aczkolwiek słuchanie rozgłośni moskiewskiej nie jest zakazane w Niemczech ustawą, to nie mniej jest to sprawa bardzo niebezpieczna", nawet, jeżeli ktoś sam słucha radia sowieckiego, może być to — zależnie od wypadku — uważane za przygotowywanie zdrady stanu. Jeżeli natomiast gromadzi się na audycjach radia moskiewskiego kilka osób, wtenczas przygotowywanie zdrady stanu nie ulega już wątpliwości. Przy ocenie takich wypadków ważną rolę odgrywa również przeszłość polityczna słuchającego audycji sowieckiej.

Sprostowanie

Do artykułu wstępnego w ostatnim numerze p. nagł. „Po pierwszym etapie" zakradł się błąd zecerski, zniekształcający sens zdania. W 4-tym łamie ustęp, rozpoczynający się od słów: „Z drugiej strony" powinien brzmieć:

„Z drugiej strony, każdy Pomorzanin, który w okresie realizacji hasła zjednoczenia narodowego próbował wznawiać, czy wzmacniać podział obywateli Pomorza według metryk urodzenia, społeczeństwa polskiego na Pomorzu nie skonsoliduje.

Potęga militarna Włoch

Rzym, 17. 5. (PAT). W sobotę odbyło się posiedzenie senatu w obecności Mussoliniego, na którym kierownicy resortów obronnych: armii lądowej marynarki i lotnictwa — zreferowali zamierzenia w podległych im dziedzinach.

Sekretarz stanu **spraw wojskowych** gen. Pariani podnosząc wysokie zalety wojska włoskiego, oświadczył, że doświadczenia wojny abisyńskiej nakazały zmniejszenie ciężaru wielkich jednostek, ponieważ należy się liczyć z szybkością ruchu oraz z używaniem transportu motorowego. Owo zmniejszenie ciężaru uzbrojenia nie powinno wszakże zmniejszyć siły ognia. M. in. dotychczasowe karabiny wzoru — 1891 mają być zastąpione przez karabinki kalibru, 7,35 mm. W dziedzinie zmniejszenia ciężaru uzbrojenia czynione są dalsze doświadczenia.

Sekretarz stanu **marynarki** admirał Cavagneri oświadczył, że budowa dwóch nowych pancerników postępuje w szybkim tempie, poza tym, dokonywuje się obecnie modernizacji czterech innych pancerników, dwóch krążowników, cztere rech dużych kontr - torpedowców, 10 torpedowców, 600 - tonowych. Niebawem opuści stocznię 14 nowych łodzi podwodnych. Jednocześnie rozp. budowę 12 kontr - torpedowców o wyporności 1600 ton, 16 torpedowców 1000 - tonowych, 20 łodzi podwodnych oraz wielkiej ilości małych okrętów pomocniczych.

Minister **aeronautyki** gen. Valle oświadczył, że lotnictwo włoskie, po otrzymaniu chrztu bojowego w wojnie abysyńskiej, rozrzeszyło obecnie swój zasięg działania poza pasem śródziemnomorskim na morze Czerwone i ocean Indyjski. Wszystkie włoskie bazy lotnicze na Sycylii, Sardynii, na morzu Egejskim i w Afryce wschodniej zostały wzmocnione. Materiał lotniczy został całkowicie odnowiony, a samoloty starszego typu służą jedynie dla celów wyszkoleniowych.

Włochy posiadają obecnie ponad 10 tysięcy wyszkolonych pilotów i podwoiły liczbę samolotów w porównaniu z rokiem ubiegłym. Jest to dopiero początek. Gen. Valle oświadczył na zakończenie, że kilka dni temu oświadczył w Izbie, iż na 117 światowych rekordów lotniczych 37 należało do Włoch, zaś 39 do Stanów Zjednoczonych. Obecnie Włochy posiadają 42 rekordy, zaś Ameryka

Z koronacji w Londynie

Król Jerzy VI-go i królowa Elżbieta, przejeżdżający w historycznej złotej karocy przez ulice Londynu z pałacu Buckingham do opactwa Westminsterskiego na uroczystość koronacyjną

Święto śpiewactwa pomorskiego w Toruniu

Zjazd jubileuszowy w 25 rocznicę założenia Pomorskiego Związku Towarzystw Śpiewaczych

Rozśpiewał się gród Kopernika w Zielone Święta. Już w sobotę poczęły napływać delegacje i chóry z dalekich stron, bo i z Wilna i Katowic, z Warszawy, z Poznania, z Gdańska a przede wszystkim z Pomorza. Sprawnie działająca komisja kwaterunkowa umieszczała gości po kwaterach, przeważnie w gmachach szkolnych.

JUBILEUSZOWE ZEBRANIE DELEGATÓW

W sobotę o godzinie 18.00 w sali koncertowej Domu Społecznego rozpoczęło się doroczne zebranie delegatów Związku.

Prezes p. **Ratajski** zagaiwszy zebranie powitaniem gości, przedstawicieli władz i delegatów śpiewaczych stawił wniosek, aby porządek zebrania ograniczyć do części jubileuszowo - uroczystościowej a właściwe sprawozdania roczne dyskusję itd. odłożyć do następnego zjazdu delegatów. Wniosek uchwalono z tym, by następne zebranie odbyło się najdalej za trzy misiące.

Na wezwanie przewodniczącego, zebrani uczcili chwilą milczenia pamięć przedwcześnie zgasłego Karola Szymanowskiego. Sekretarz Związku p. **Szymankiewicz** odczytał historię Związku od chwili jego powstania, w której podkreślono zwłaszcza zasługi p. inż. Alfonsa Hofmana, dyrektora Gródka, jako założyciela Związku.

Nastąpiło **wręczenie odznak honorowych** złotych, srebrnych i brązowych przyznanych zasłużonym działaczom śpiewaczym z p. inż. Hofmanem i red. Grimsmanem z Gdańska, odznaczonych złotą odznaką śpiewaczą.

Na zjazd nadesłano szereg depesz gratulacyjnych, życzenia nadesłali m. in. J. E. ks. biskup Okoniewski, polskie związki śpiewacze z Westfalii i Czechosłowacji, Jan Kiepura i wiele innych osobistości i instytucyj.

Prof. Leopold **Janicki** z Katowic składając jubilatowi życzenia imieniem bratniego związku śląskiego nader trafnie scharakteryzował rozwój śpiewactwa polskiego na zachodnich ziemiach Rzeczypospolitej.

W imieniu wyróżnionych przyznaniem odznaki śpiewaczej przemówił p. inż. **Hofman**, w imieniu „Dnia Pomorza" składał życzenia **p. red. Zembrzuski**, podkreślając znaczenie i zasługi śpiewactwa pomorskiego w dobie walki o kulturę polską na Pomorzu.

Na zakończenie przewodniczący prezes Ratajski podziękował gorąco za życzliwe ustosunkowanie się do zjazdu p. Wojewodzie Pomorskiemu, J. E. ks. biskupowi Okoniewskiemu, prasie, Polskiemu Radiu a przede wszystkim gospodarzowi miasta p. prezydentowi Raszei.

Pierwszy dzień zjazdu

Późnym wieczorem, w nocy i nad ranem przybyła do Torunia reszta uczestników zjazdu. Pogoda na szczęście dopisywała, jak zwykle podczas zjazdów śpiewaczych. Wczesnym rankiem zebrali się śpiewacy w hali Ośrodka Wych. Fizycznego przy Wałach na generalną próbę chrów ogólnych, a stąd wyruszyli pochodem ze sztandarami do Bazyliki św. Jana.

UROCZYSTE NABOŻEŃSTWO.

Bazylika zapełniła się śpiewakami; liczne poczty sztandarowe ustawiły się w prezbiterium i o godz. 10-tej rozpoczęła się uroczysta msza św. Chór św. Cecylii pod batutą p. Rutkowskiego wykonał mszę Gollera. Wzniosłe kazanie o znaczeniu pieśni wygłosił zasłużony działacz śpiewaczy, dożywotni patron Związku Pomorskiego ks. kanonik Lewandowski. Na offertorium chór wykonał piękny motet ks. Lewandowskiego „Sercu Jezusa" pod batutą kompozytora.

POCHÓD ŚPIEWAKÓW. — UROCZYSTE OTWARCIE ZJAZDU.

Z kościoła barwny pochód śpiewaków z licznymi sztandarami, wydziałem wykonawczym na czele przeszedł ulicami miasta na Rynek Staromiejski. Tu między ratuszem a pocztą odgrodzono miejsce dla śpiewaków i ustawione były trybuny dla przedstawicieli władz, dyrygenta i publiczności. Tłumy publiczności zebrały się na rynku, by uczestniczyć w otwarciu zjazdu.

O godz. 12,30 przybył p. wojewoda pomorski Raczkiewicz i powitany przez prezesa Ratajskiego zajął miejsce na trybunie; z przedstawicieli władz obecni byli również pp. starosta krajowy Łącki, wicewojewoda Szczepański i prezydent Raszeja.

Otwarcia zjazdu dokonał p. prez. Ratajski, który powitał przedstawicieli władz z p. wojewodą Raczkiewiczem na czele, gości przybyłych z daleka i rzeszę śpiewaczą i poświęcił krótkie przemówienie znaczeniu śpiewactwa pomorskiego w walce o polskość Pomorza.

W imieniu miasta witał zjazd p. prezydent **Raszeja,** wskazując na doniosłe znaczenie społeczne organizacyj śpiewaczych. W imieniu Związku Wielkopolskiego złożył życzenia p. Raczkowski z Poznania.

Pod batutą dyrygenta związkowego p. **Marcinkowskiego** chóry mieszane w sile około 1500 śpiewaków wykonały „Gaude mater Polonia", a następnie z towarzyszeniem orkiestry wojskowej poloneza Kurpińskiego, na zakończenie zaś **Moczyńskiego** „Hymn Pomorza" oraz specjalnie na zjazd napisany „Hymn śpiewactwa pomorskiego", oba utwory pod batutą kompozytora. Publiczność gorąco oklaskiwała śpiewaków.

Konkurs chórów

Po południu o godz. 16 rozpoczął się w teatrze konkurs chórów. Jury w składzie: prof. Kazuro z Warszawy, prof. Raczkowskiego z Poznania, prof. Stefana z Torunia i ks. kan. Lewandowskiego, powierzone miało trudne i mozolne zadanie wysłuchania i oceny produkcyj 38 zespołów, które występowały tu w pierwszym i drugim dniu zjazdu. W pierwszym dniu publiczność licznie zebrana oklaskiwała szczególnie gorąco warszawską „Pobudkę", poznańską „Lutnię" która pod batutą M. Weigta wykonała oryginalnego „Powolniaka" Maciejewskiego i chór gdański „Moniuszko" pod batutą p. Tylewskiego. W ogóle podkreślić należy liczny udział chórów gdańskich, świadczący o obowiązkowości i karności panującej w tym okręgu. Nic dziwnego, że owocem jej jest odpowiedni poziom zespołów.

W tym samym czasie, kiedy część chórów zdawała egzamin ze swej pracy przed sądem konkursowym, na terenie placu powystawowego odbywała się zabawa ludowa urozmaicona występami pozostałych chórów.

AKADEMIA KU CZCI KAROLA SZYMANOWSKIEGO.

Wieczorem odbyła się w sali Konserwatorium urządzona staraniem Pomorskiego Tow. Muzycznego akademia ku czci śp. Karola Szymanowskiego, częściowo transmitowana przez Rozgłośnię Pomorską. Udział brali w niej dyr. Perkowski (słowo wstępne), orkiestra wojskowa i Pom. Tow. Muzyczne pod batutą kap. Zygmunta Grabowskiego, Eugenia Umińska (skrzypce), Jerzy Stefan (skrzypce), Drexler-Pasławska (śpiew) i Kurpisz-Stefanowa (fortepian). O akademii tej, o jej znaczeniu dla zjazdu napiszemy jeszcze osobno.

ZABAWA NA RYNKU.

Pierwszy dzień zjazdu zakończyła tradycyjna wesoła zabawa taneczna na rynku Staromiejskim. Przy dźwiękach orkiestry wojskowej pląsały liczne pary do północy, do chwili, kiedy ulewny deszcz i burza przerwały zabawę.

Drugi dzień zjazdu

Drugi dzień zjazdu poświęcony był niemal w całości konkursom śpiewaczym.

W Bazylice św. Jana zgromadziło się sporo śpiewaków i dyrygentów na mszy św. o godz. 9, aby posłuchać pięknej mszy **Wiłkomirskiego,** wykonanej pod batutą kompozytora z udziałem solistów.

Już o godz. 10 rozpoczęły się (coprawda z dużym opóźnieniem) konkursy w teatrze.

Występowało tu ogółem 20 zespołów wyłącznie z Pomorza, w tym wszystkie chóry toruńskie. Udział publiczności był duży, gorąco oklaskiwano chóry i dyrygentów.

Po ukończeniu występów nastąpiła dłuższa przerwa wypełniona gorącymi dyskusjami co do przypuszczalnych wyników konkursu.

W kuluarach odzywają się wreszcie dzwonki. Na estradzie sąd konkursowy w komplecie, prezes Związku i sekretarz. Rozpoczyna się odczytywanie wyników:

CHÓRY MĘSKIE:

1. miejsce Dzwon-Toruń (dyr. prof. Moczyński) — 111 punktów,
2. miejsce Lutnia-Toruń (L. Rutkowski) — 107 pkt.
3. miejsce Moniuszko-Gdańsk (T. Tylewski) — 99 pkt.
4. miejsce Echo-Inowrocław (W. Ciesielski) — 96 pkt.
5. miejsce Echo-Grudziądz (P Malinowski) — 82 pkt.
6. Lutnia-Wąbrzeźno (E. Buchwald) — 81 pkt.
7. Echo-Chełmża (T. Kastner) — 81 pkt.
8. Moniuszko-Brodnica (A. Zimny) — 80 pkt.
9. miejsce Harmonia-Świecie (Ł. Makiłła) — 78 pkt.
10. miejsce HarmoniaChełmno (B. Wardziński) — 74 pkt.

CHÓRY MIESZANE:

1. Cecylia — Gdańsk (K. Wiłkomirski) 111 pkt.
2. Halka — Podgórz (J. Marcinkowski) 107 pkt.
3. Św. Katarzyny — Toruń (F. Garyantes) 104 pkt.
4. Lutnia — Chojnice (F. Gierszewski) 95 pkt.
5. Lutnia — Grudziądz (A. Materna) 94 pkt.
6. Chór Chrystusa Króla — Toruń (J. Marcinkowski) 93 pkt.
7. Lutnia Działdowo — (ks. W. Missol) 90 pkt.
8. Lutnia — Gdańsk (F. Muzyk) 90 pkt.
9. Lutnia — Toruń (L. Rutkowski) 88 pkt.
10. Cecylia — Wąbrzeźno (L. Ernst) 82 pkt.

CHÓRY POZAOKRĘGOWE.

1. Pobudka — Warszawa (K. Rogalski) 108 pkt.
2. Lutnia — Włocławek — mieszany (K. Rogalski) 99 pkt.
3. Lutnia — Poznań (M. Weigt) 94 pkt.
4. Lutnia — Włocławek — męski (K Rogalski) 90 pkt.

Po ogłoszeniu wyników, które publiczność przyjmowała owacyjnymi oklaskami p. prezes Ratajski podziękowawszy członkom sądu konkursowego, wszystkim gościom i śpiewakom, zamknął IV. jubileuszowy zjazd śpiewactwa pomorskiego.

Rozdanie nagród i dyplomów odbyło się wieczorem w hali powystawowej. Nagrodzone chóry produkowały się jeszcze w Dworze Artusa przed mikrofonem Rozgłośni Pomorskiej.

„Aneksja" miast polskich przez szowinistów niemieckich postępuje nadal

„Bielsko miastem niemieckim?"

W ub. niedzielę odbył się w Bielsku walny zjazd nowoutworzonego Obwodu Bielsko-Cieszyńskiego Polskiego Związku Zachodniego. W zjeździe wzięli udział przedstawiciele wszystkich Kół Obwodu Bielsko-Cieszyńskiego oraz liczni goście. Obrady zagaił prezes tymczasowego Zarządu Obwodowego, dowódca dywizji p. płk. Kustroń Józef.

Po wyborze przewodniczącego sprawozdanie z działalności tymczasowego Zarządu złożył p. płk. Kustroń.

Z kolei przystąpiono do wygłaszania referatów. Na temat obecnego układu stosunków polsko-niemieckich przemawiał p. prezes Eugeniusz Stodolak.

Następnie delegat Okręgu Śląskiego PZZ w Bielsku, mgr. Stefan Jurga zanalizował stosunki społeczno-narodowościowe Śląska Cieszyńskiego. Prelegent przedstawił ujęty w punkty program prac Polskiego Związku Zachodniego na Śląsku Cieszyńskim w zakresie politycznym, gospodarczym i kulturalnym. W programie swych prac na terenie Śląska Cieszyńskiego Polski Związek Zachodni bierze pod uwagę, że właśnie w Bielsku znajduje się centrum ruchu Jungdeutsche Partei. Przywódca Jungdeutsche Partei, senator Rudolf Wiesner w jednej z swych ostatnich mów powiedział, że Bielsko było niemieckie, jest niemieckie i będzie niemieckie. Odpowiedzią na to prowokacyjne stwierdzenie było twarde oświadczenie prelegenta, że Bielsko nie jest już niemieckie, a będzie w stu procentach polskie.

Nad referatem wywiązała się obszerna dyskusja.

Po dyskusji przystąpiono do wyboru nowych władz. Prezesem Obwodu Bielsko-Cieszyńskiego PZZ został wybrany p. płk. Józef Kustroń.

Sport i Kultura Fizyczna

Nasz tygodniowy Dodatek Sportowy

5000 widzów podziwia wspaniałe wyczyny naszych kawalerzystów

Rewia 230 koni na zawodach konnych w Toruniu

Wzorem ubiegłego roku Koło Sportu Konnego C. W. Art. w Toruniu zorganizowało zawody konne w dniach od 14. do 17. maja br. Kwestię stadionu sportowego organizatorzy rozwiązali w sposób pomysłowy, gdyż wybór miejsca i położenie stadionu (śródmieście) okazało się najbardziej odpowiadające. Niebywała w Toruniu frekwencja publiczności około 5000 osób nasuwa wiele refleksyj i ciekawych zagadnień. Zainteresowanie się koniem jest głęboko zakorzenione we krwi każdego Polaka. Jest to stara tradycja, sięgająca zamierzchłych czasów Słowian, oddających cześć świętemu rumakowi Światowida. Przez wieki słynęła nasza konnica w całym świecie, od Grunwaldu poprzez husarię Sobieskiego do napoleońskich szwoleżerów, a w powstającym państwie polskim, chlubnie zapisała się na kartach historii legionów i w wojnie polsko - bolszewickiej.

Przerobiony plac „nieużytków" przy Dyrekcji Kolei Państwowych w Toruniu na stadion sportowy przedstawiał widok imponujący. Pomysłowe dekoracje, trybuna honorowa wzniesiona na znacznym podwyższeniu, trybuny przeznaczone na miejsca siedzące, bufet itd. świadczyły o starannym przygotowaniu zawodów przez organizatorów.

W zawodach konnych brało udział 159 jeźdźców i 230 koni.

Zawody konne rozpoczęły się już w dniu 14 bm. w ujeżdżalni K. I. J. L. i Z., gdzie rozegrano konkurs ujeżdżania konia: a) próba na czworoboku, b) próba w skokach przez przeszkody w dwóch seriach.

WYNIK KONKURSU I-SZEJ SERII:

1. m. — por. Radzikowski — na koniu „Derwisz" C. W. Art.
2. m. — por. Gołdarz — na koniu „Derwisz B" — K. I. J. K.
3. m. — por. Gołdarz — na koniu „Cis" — K. I. J. K.

Wstęgi zdobyli:

Por. Morawski — K. I. J. K., kpt. Filejski — C. W. Art., por. Kosz — C. W. Kaw., por. Jaszczyński — K. I. J. K., por. Babich — K. I. J. K., por. Gołoński — C. W. Kaw.

WYNIKI KONKURSU 2-GIEJ SERII:

1. m. ppor. Iżeński — na koniu „Wypad II" — 16 p. uł.
2. m. — por. Motz — na koniu „Zabawka" — 11. d. c. k.
3. m. por. Orpiszewski — na koniu „Arbiter" — C. W. Kaw.
4. m. por. Bukowski — na koniu „Taksówka" — C. W. Kaw.

Wstęgi zdobyli:

Por. Gołoński — C. W. Kaw., por. Heller — C. W. Kaw., por. Bordziłowski — C. W. Kaw., por. Liczmański — 16 p. uł., por. Taczanowski — C. W. Art.

Drugi dzień zawodów

W drugim dniu zawodów tj. 15 bm. punktualnie o godz. 14-tej nastąpiło oficjalne otwarcie zawodów. Otwarcia dokonał p. gen. Miller, po czym pierwszy jeździec wjechał w szranki. Rozegrano konkurs otwarcia w dwóch seriach. I. seria dla koni urodzonych w 1931 i 1930 r. Startowało 32 jeźdźców na 36 koniach.

WYNIKI KONKURSU OTWARCIA W I. SERII.

1. m. por. Gołdarz — na koniu „Derwisz B" — K. I. J. K.
2. m. por. Kosz — na koniu „Cierpiliwa" — C. W. Kaw.
3. m. por. Kowalczyk — na koniu „Dolar II" — 17 p. a. l.

Wstęgi zdobyli:

Por. Radzikowski — CWK., ppor. Sokołowski 31 p. a. l., kpt. Filejski — C. W. Art., por. Kubin — 4 p. a. l., por. Bordziłowski — C. W. Kaw., por. Rydlewicz — 17 p. a. l., por. Zajączkowski — C. W. Kaw., por. Marks — C. W. Art., por. Morawski — K. I. J. K., por. Gołoński — C. W. Kaw., por. Pierzchała — 16 p. a. l., por. Wydra — K. I. J. K., ppor. Iżeński — 16 p. uł.

WYNIKI KONKURSU OTWARCIA W II. SERII.

1. m. por. Heller — na koniu „Bimbus" C. W. Kaw.
2. m. por. Marks — na koniu „Bajadera" C. W. Art.
3. m. por. Komorowski — na koniu „Bajor" — C. W. Kaw.
4. m. por. Bukowski — na koniu „Taksówka" C. W. Kaw.
5. m. por. Rydlewicz — na koniu „Safanduła" 17 p. a. l.
6. m. kpt. Konopka — na koniu „Omega" S. S. Art.

Dalsze miejsca zdobyli: por. Kędzierski — 16 p. a. l., por. Kosz — C. W. Kaw., por. Zajączkowski — C. W. Kaw., por. Kociołek — 17 p. a. l., kpt. Mikulski — 31 p. a. l., por. Komorowski — C. W. Kaw., por. Kędzierski — 16 p. a. l., por. Pierzchała — 16 p. a. l., por. Dudarewicz — KIJK., por. Gołoński — C. W. Kaw.

Po konkursie otwarcia odbył się efektowny pokaz walki pióropuszy.

Trzeci dzień zawodów

W niedzielę w myśl programu o godz. 14 odbyła się prezentacja wszystkich zawodników. Zawodnicy ustawieni w ekipach po zameldowaniu ekip przez prezesa Koła Sportu Konnego C. W. Art. majora dypl. Jurkiewicza i odebraniu raportu przez szefa Departamentu Artylerii generała Cehaka przy dźwiękach muzyki wśród hucznych braw przedefilowali przed honorowemi trybunami.

Na zawodach byli obecni p. wojewoda pomorski Raczkiewicz, szef Dep. Art. p. gen. Cehak, komendant C. W. Art. p. gen. Miller.

Po reprezentacji wszystkich zawodników nastąpił konkurs podchorążych.

Wyniki konkursu są następujące:

1. m. podchor. Płocharz — na koniu „Adres" — S. P.
2. m. podchor. Płocharz — na koniu „Artysta" — S. P.
3. m. podchor. Rostocki — na koniu „Walkiria" — S. P.
4. m. podchor. Rostocki — na koniu „Arab" — S. P.

Dalsze miejsca zajęli: podchor. Rudnicki — S. P. Art., podchor. Domański — S. P. Art., podchor. Praśniewski — S. P. Art., podchor. Kuśmierek — S. P. Art., podchor. Makowski — S. P. Art.

Bohaterem konkursu był podchor. Płocharz, który zdobył 1 i 2 miejsce.

Konkurs władania białą bronią dla podoficerów garnizonu Toruń:

Nagrody zdobyli — plut. Blaszko — S. P. Z. Art., ogn. Łuczak — S. P. Z. Art., plut. Trojanowski — S. P. Z. Art. Dalsze miejsca zajęli: plut. Cieślak — S. P. Art., ogn. Kiełpiński — S. P. Art., plut. Wilangowski — p. a. l.

W przerwie między konkursami został oprowadzony po stadionie staruszek, weteran torów konkursowych „Faworyt", który pod mjr. Toczkiem wielokrotnie na torach krajowych i zagranicznych — rozsławiał imię sportu polskiego.

Obecnie „Faworyt" znajduje się już na dobrze zasłużonym łaskawym chlebie w Kole Sportowym CWArt.

WYNIKI KONKURSU CIĘŻKIEGO

1 m. kpt. Sałęga K. I. J. K. na koniu „Begonia".
2. m. por. Burniewicz na koniu „Ares",
3. por. Taczanowski na koniu „Wiwat".
4. m. por. Piechocki z S. P. Art. na koniu „Telek",
5. m. kpt. Mikulski z 31 p. a l. na koniu „Wystawny".

Dalsze miejsca zajęli:
por. Kosz z C. W. K. na koniu „Akacja".
por. Komorowski z C. W. K. na koniu „Zaza",
kpt. Sałęga z K. I. J. K. na koniu „Bizun",
por. Gołański z C. W. K. na koniu „Atut"
kpt. Konopka z K. I. J. K. na koniu „Omega",
por. Piechocki z S. P. Art. na koniu „Senator",
por. Maciejowski z S. P. Art. na koniu „Amor III".

Czwarty dzień zawodów

W ostatnim dniu zawodów rozegrano konkurs podoficerski, konkurs młodszych koni i konkurs szybkości. Program urozmaicono woltyżerką wykonaną przez podoficerów S. P. Z. Art. oraz zabawą konną.

Zawody zaszczycili swą obecnością szef Departamentu Kawalerji p. gen. Cehak, dowódca O. K. gen. Thommmee komendant C. W. Art. i wielu innych osobistości.

Burza połączona z ulewnym deszczem spowodowała 1 godzinną przerwę w zawodach.

Wyniki konkursu podoficerskiego

1. m. plut. Zakrzewski 8 pac. na koniu Aria, 2. m. plut. Blaszko z S. P. Z. Art. na koniu Bogdanka, 3. m. ogniom. Kiełpiński z S. P. Art. na koniu Wojak.

Wyniki konkursu młodych koni

1. m. por. Kosz Henryk z C. W. Kaw. na koniu Cierpliwa, 2. m. por. Gołdarz z K. I. J. K na koniu Derwisz, 3. m. por. Zajączkowski z C. W. Kaw. na koniu Cecha, 4. m. ppor. Sokołowski z 31 pal na koniu Dukat. 5 m. por. Radzikowski z S. P. Z. Art. na koniu Derwisz, 6. m. por. Kowalczyk z 17 pal na koniu Cyprys.

Wyniki konkursu szybkości o nagrodę p. Prezydenta miasta Torunia

W najtrudniejszym konkursie zawodów startowało 27 jeźdźców. Trudne warunki konkursu spowodowały liczne wycofania zawodników. Tylko 20 koni przebyło całą trasę, reszta odpadła.

Wyniki konkursu szybkości są następujące:

1. m. por. Heller z C. W. Kaw. na koniu Bimbus czas 2.12.1 min., 2. m. por. Burniewicz z KIJK na koniu Ares czas 2.13.8 min., 3. m. por. Kociołek z 17 pal na koniu Trocki 2.17 min., 4. m. por. Gołoński z C. W. Kaw. na koniu Atut 2.21,2 min., 5. m. por. Taczanowski z K. I. J. K. na koniu Wiwat 2.24 min., 6 m. por. Komorowski z C. W. Kaw. na koniu Zbój IV. 2.27 min.. 7. m. por. Sałęga z KIJK na koniu Begonia 2.27½ min., 8. m. por. Piechocki z S. P. Art. na koniu Telek 2.28,2 min., 9. m. por. Piechocki z S. P. Art. na koniu Senator II. 2.30 min., 10. m. por. Zajączkowski z C. W. Kaw. na koniu Arak, 2.32,2 min.

Wśród startujących zawodników zauważyliśmy jeźdźców dobrych z talentem i zamiłowaniem do portu jeździeckiego. Trzeba wziąć pod uwagę, że część zawodników trenuje najczęściej chwilowo w pułkach pod różnym kierownictwem lub indywidualnie. Brak im i ich koniom rutyny i otrzaskania z parcours'em i koniecznej kontroli. Styl jazdy naszych jeźdźców jest doskonały, trzeba im dać możność częstszych startów i zostawić więcej czasu do pracy i rzetelnego przygotowania się do zawodów, a wówczas na torach zagranicznych będziemy zwyciężać i podtrzymywać świetne tradycje naszej kawalerii.

Uczestnicy raidu krajoznawczego na Pomorzu

Nagroda Wojewody Pomorskiego

W sobotę, w pierwszym dniu raidu samochodowego pod nazwą „Raid krajoznawczy po Polsce" w dniach 15, 16 i 17 bm. przybyli do Torunia, jako regionalnego punktu kontrolnego, jako pierwszy o godzinie 8.15 inż. Szymankiewicz z Warszawy na samochodzie „Adler - junior", 2) Fogiel (Łódź) na samochodzie „Hudson", 3) Janecki (Bydgoszcz) na „Polskim Fiacie 508", 4) inż. Kleiber, (Warszawa) na samochodzie „Tatra."

Dla uczestników raidu przewidziane jest prawie 130 nagród, między którymi znajduje się **nagroda p. Wojewody Pomorskiego, dla tego z uczestników, który przejedzie przez największą ilość miast powiatowych na terenie województwa pomorskiego,** zdążając do mety regionalnej w Toruniu. Do zdobycia tej nagrody przejechać trzeba miasta: Brodnica, Chełmno, Chojnice Działdowo, Gdynia, Grudziądz, Kartuzy, Kościerzyna, Nowemiasto, Wejherowo, Sępólno, Starogard, Świecie, Tczew, Tuchola, Wąbrzeźno. Poza tym przewidziane są nagrody starosty krajowego pomorskiego i prezydenta miasta Toruniu oraz wszystkich starostów tych powiatów, przez które prowadzi trasa.

Ogółem w raidzie bierze udział 87 maszyn z różnych miast Polski.

Piłka nożna

KLĘSKA WIEDEŃSKIEGO F. A. C. W WARSZAWIE 5:1.

W poniedziałek odbył się w Warszawie wobec 3000 widzów mecz pomiędzy wiedeńskim F. A. C. a Polonią. Zwyciężyła zdecydowanie Polonia w stosunku 5:1 (2:0).

Bramki dla zwycięzców zdobyli Nawrot (2), Sowincki, Kulla i Ciszewski, a dla pokonanych Dostal.

A. K. S. CHORZÓW BIJE MISTRZA SAKSONII 3:1.

Katowice, 17. 5. (PAT) W drugim dniu Zielonych Świąt odbył się w Chorzowie jedyny na Śląsku mecz międzynarodowy pomiędzy mistrzem Saksonii Herthą a A. K. S. Zwyciężyła drużyna A. K. S. w stosunku 3:1 (1:1). Zawody prowadził p. Kłosek. Widzów 5000.

ANGLICY ZWYCIĘŻAJĄ SZWEDÓW 4:0.

Sztokholm, 17. 5. (PAT) Rozegrany w poniedziałek mecz piłkarski pomiędzy Anglią a Szwecją zakończył się zwycięstwem Anglii w stosunku 4:0 (4:0). Anglicy po przerwie nie wysilali się na podwyższenie wyniku. Na meczu obecny był król Szwecji Gustaw V.

POGONI UDAŁ SIĘ REWANŻ NAD VIENNĄ.

Wiedeńczycy rozgromieni przez Pogoń 4:1.

Lwów, 17. 5. (PAT) Rozegrane w poniedziałek we Lwowie rewanżowe spotkanie Pogoni z wiedeńską Vienną zakończyło się sensacyjnym zwycięstwem drużyny lwowskiej w stosunku 4:1 (2:0). Pogoń, która wystąpiła tym razem z Wasiewiczem i Lemiszką, grała znacznie lepiej, niż w niedzielę i wygrała zasłużenie.

Bramki dla Pogoni strzelili Zasławski (2) oraz Matyas i Wolanin (po jednej). Jedyny punkt dla Vienny zdobył Laudon. Sędziował słabo p. Sawicki. Widzów około 3000.

IRLANDIA POKONAŁA SZWAJCARIĘ 1:0.

Bern, 17. 5. (PAT) W meczu międzypaństwowym Irlandia pokonała Szwajcarię 1:0 (1:0).

REPREZENTACJA NIEMIEC ZWYCIĘŻA DANIĘ 8:0.

Wrocław, 17. 5. (PAT) Rozegrany wobec 40.000 widzów międzypaństwowy mecz piłkarski Niemcy—Dania przyniósł Niemcom bezapelacyjne zwycięstwo w stosunku 8:0 (4:0). Sukces nad Danią jest wysoko wartościowy, Duńczycy bowiem niewiele ustępują Niemcom pod względem poziomu piłki nożnej.

MECZ PIŁKARSKI WŁOCHY—FRANCJA ODBĘDZIE SIĘ W BIEŻĄCYM ROKU.

Zerwany przez Włochy mecz piłkarski z Francją, jak się dowiadujemy, dojdzie do skutku jeszcze w ciągu bieżącego roku. Mecz odbędzie się w Paryżu dnia 11 listopada lub 5 grudnia.

BELGIA WYGRAŁA Z SZWAJCARIĄ 4:1.

Bruksela, 17. 5. (PAT) W meczu tenisowym o puchar Davisa Belgia pokonała Szwajcarię 4:1. Ostatniego dnia Belgia zdobyła oba punkty.

Lacroix pokonał Ellmera 6:0, 6:4, 6:1.

Nayaert wygrał z Fisherem 4:6, 6:0, 4:6, 6:3, 6:3.

Nie P. Z. K. lecz P. Z. T. W.

W artykule p. t. „Do entuzjastów wody i wiosła", który ukazał się w naszym dzienniku w dniu 8. V. br. zakradł się błąd drukarski, a mianowicie jak z samej treści artykułu wynikało, nie chodziło o kajakowców toruńskich, lecz o wioślarzy, a zamiast skrótu „P. Z. T. W." umieszczono mylnie „P. Z. K".

Wspominając o kajakowcach toruńskich, wypada podkreślić, że klub kajakowy w Toruniu zajmuje również drugie miejsce w tabeli punktacyjnej P. Z. K. w gronie stu zrzeszonych klubów.

Rywalizacja wioślarzy z kajakowcami na terenie Torunia powinna zakończyć się zajęciem pierwszych miejsc w sporcie wodnym w Polsce. Czekamy na końcowy wynik ostatecznej walki o prym w sporcie **wodnym w Toruniu.**

Zgon Snowdena

Londyn, 17. 5. (PAT.) W sobotę o godz. 4-tej rano zmarł z powodu ataku sercowego wicehrabia Snowden, były minister skarbu. Snowden, który liczył 72 lata, w ostatnich czasach mieszkał w Tilford w hrabstwie Surrey.

Muzycy polscy zagranicą
M. Münz w Buenos Aires

Bawi w Buenos Aires wybitny pianista polski Mieczysław Münz, znany publiczności argentyńskiej z lat ubiegłych. Pierwszy koncert Münza, na którym obecny był charge d'affires R. P. konsul Dostal odbył się w dniu Święta Narodowego.

Licznie zgromadzona publiczność urządziła utalentowanemu pianiście polskiemu prawdziwą owację.

Czy nastąpi fuzja Związków Młodzieży Wiejskiej?

Agencja „Echo" donosi: Na odbytym niedawno zebraniu Zarządu Głównego Zw. Młodz. Lud. („Zielone Koszule") postanowiono wystąpić do innych organizacyj o uzgodnienie prac młodzieżowych w terenie. Przede wszystkim Zarząd Główny zobowiązał Prezydium do podjęcia rozmów z innymi organizacjami dla zapoczątkowania koordynacji wysiłków i usuwania dotychczasowych walk organizacyjnych, które w żadnym wypadku nie leżą w interesie dobrze pojętej pracy wychowawczej i ideowego ruchu młodych. Idzie tu przede wszystkim o współdziałanie względnie nawet połączenie Zw. Młodz. Lud. ze Zw. Młod. Wsi (B. „Siew") i Młodz. „Wiciowej".

Akademia w Bukareszcie
w rocznicę śmierci Marsz. Piłsudskiego

Bukareszt, 17. 5. (PAT.) W auli fundacji Dallesa odbyła się akademia, zorganizowana z okazji rocznicy śmierci Marszałka Piłsudskiego, staraniem rumuńsko - polskiego Towarzystwa zbliżenia intelektualnego pod protektoratem posła Arciszewskiego. Na program akademii złożyły się przemówienie prezesa towarzystwa b. ministra Jogi, odczyt p. Kazimiery Iłłakowiczówny, przemówienie posła Arciszewskiego oraz produkcje chóru rumuńskiego, który odśpiewał Pierwszą Brygadę oraz hymny polski i rumuński.

Prezes Goga w przemówieniu swym podkreślił nierozerwalne więzy przyjaźni, łączące Polskę i Rumunię, oraz podniósł wielkie zasługi marszałka Piłsudskiego w sprawie ugruntowania sojuszu i współpracy polsko - rumuńskiej. Używając wyrażenia oś Warszawa — Bukareszt, mówca podkreślił jej znaczenie dla wzajemnych stosunków obu krajów i całego systemu politycznego w tej części Europy.

Na akademię, która odbyła się w szczelnie wypełnionej sali, przybyli m. in.: przedstawiciel ministra spraw zagr., szefowie partyj politycznych, liczni generałowie, wyżsi oficerowie, attache wojskowy francuski, liczni członkowie korpusu dyplomatycznego oraz delegacja naczelnej organizacji młodzieży rumuńskiej O. E. T. R

Mundury Związku Straży Pożarnych

Minister spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem spraw wojskowych udzielił pozwolenia Związkowi Straży Pożarnych R. P. na używanie przez członków korpusu technicznego Związku munduru, składającego się z bluzy, spodni, płaszcza, czapki i pasa głównego.

Zasadniczy materiał umundurowania stanowi sukno koloru ciemno granatowego na bluzę, płaszcz i czapkę oraz sukno koloru czarnego na spodnie. Dystynkcje umundurowania haftowane są złotem, guziki z żółtego metalu z płonącą kulą na skrzyżowanych toporkach, otok czapki aksamitny ciemno granatowy.

Używanie mundurów przez osoby nie będące członkami korpusu technicznego Związku jest zakazane.

Ogólnopolski zjazd krajoznawczy w Bydgoszczy

W dniach 22 i 23 bm. Bydgoszcz gościć będzie w swych murach ogólnopolski zjazd krajoznawczy. Program zjazdu poza obradami przewiduje wiele wycieczek. W pierwszym dniu odbędzie się wycieczka statkiem do Wyszogrodu nad Wisłą, ongiś twierdzy pogańskich Podmorców, a potem grodziszcza polskiego. Z Wyszogrodu samochodami pojadą uczestnicy do Koronowa, gdzie znajduje się jeden z najpiękniejszych w Polsce kościołów Cystersów.

W drugim dniu odbędzie się wycieczka do podmiejskich miejscowości zabytkowych i letniskowych. Po zakończeniu obrad krajoznawcy wyruszą na zwiedzenie Pomorza. Trasa wycieczki biegnie przez Pelplin, Kartuzy, Szwajcarię kaszubską, Gródek itp. Na zjazd spodziewany jest przyjazd około 120 delegatów.

Depesze w paru wierszach

Na ewangelickim cmentarzu w Helu znajduje się doskonale zachowany grób z kamienną płytą z r. 1646. Na płycie wyryty jest t. zw. „merk" czyli gmerk rodziny rybackiej Jesków, którzy byli wójtami Helu. Płyta ta została ostatnio zaliczona do zabytków historycznych Helu.

Na dorocznym walnym zebraniu Oddziału Warszawskiego Związku Legionistek Polskich został wybrany nowy zarząd Oddziału, który ukonstytuował się następująco: Łowicka Władysława — prezeska, Nowińska Helena — wiceprezeska, Szubko Leokadia — wiceprezeska, p. o. sekretarka, Kurowska Jadwiga — skarbniczka, Bogusławska Janina — członek zarządu, Krzywicka Maria — członek zarządu.

Tabela loterii
z dnia 14 i 15 maja

140249 411 43 792 879 141137 671 142512 143273 898 144084 134 379 513 96 850 145690 146010 79 104 362 919 4709 78 239 738 877 962 148114 403 50 515 63 866 993 149100 696

150384 842 86 981 151028 411 506 832 152097 224 705 847 932 153480 90 949 154102 246 308 40 6 709 950 155080 281 466 653 956 156099 409 684 876 80 157829 158070 7 636 92 4 782 832 45 159286 488 877

160117 209 558 770 16153 339 457 600 779 162262 475 81 6 649 982 163934 164087 553 858 78 165426 94 772 5 166753 825 167003 152 207 91 404 527 782 168126 169109 70 265 501 640 774 945

170563 73 716 9 847 58 171183 522 88 66 725 65 172096 545 613 707 832 58 173006 51 629 902 174731 175398 176750 885 177251 413 53 5 682 178150 465 550 611 866 179793 887 968

180931 78 181514 835 58 182704 49 908 183157 355 64 418 765 184015 58 291 678 721 835 59 185079 950 186200 526 44 920 187177 459 905 188205 565 84 94

190157 224 647 706 27 69 191147 440 586 688 949 93 192037 492 193150 226 810 194404 856 994

IV ciągnienie
GŁÓWNE WYGRANE

Stała dzienna wygrana zł. 20000 na nr 43165

Zł. 10000 na nr. 183151

Zł. 5000 na nr-ry: 67828 77560 79480 80926 176330.

Zł. 2000 na n-ry: 3659 6247 16034 17921 36489 45451 70522 121037 133775 142006 143048 143252 157805 157902 158120 186414 193895

Zł. 1000 na n-ry: 9773 12516 15412 17467 24500 29003 31641 38150 40778 42852 46225 52745 57985 61662 63904 79508 90413 92305 96473 97913 120703 126171 132703 147827 152298 160200 165102 167082 170777 192736

Wygrane po 200 zł

68 578 786 897 1057 65 111 23 717 2111 91 426 640 3398 423 4024 39 262 914 5216 358 6132 561 620 839 7019 8169 73 267 335 409 530 9049 470 502 93 792 905

10103 77 95 456 11067 93 144 808 996 12039 123 831 13456 79 809 10 14098 307 810 15420 16060 277 491 575 642 702 31 90 17067 246 797 917 18053 88 246 458 782 809 69 960 19073 118 366 81 444 75 877

20142 70 413 507 631 21111 563 95 973 22216 593 934 96 23079 101 34 416 508 658 886 939 59 24093 323 618 25239 309 492 732 95 26252 918 27061 76 179 260 79 348 561 738 905 60 28022 204 47 374 94 466 800 961 29256 537 705 26 61 871 993

30100 7 42 275 388 51 0762 910 31125 288 747 817 32875 34057 131 37 492 60 10 722 35026 360 427 607 785 843 998 36006 147 389 546 923 37233 316 937 38345 495 519 620 37 931 39310 711 99

40296 498 523 712 56 811 978 41319 478 511 887 909 31 66 42229 368 81 43294 364 913 44136 311 459 789 45252 85 304 450 843 990 46557 605 995 47036 476 679 834 48158 382 530 600 730 64 936 64 49017 232 341

50145 917 51059 163 653 52202 64 446 570 697 741 964 53249 518 54003 19 238 534 55497 555 82 979 56009 123 57002 225 357 8 453 8 623 886 965 58382 417 653 94 870 59045 186 268 302 481 852 914

60181 698 864 954 61132 298 316 78 765 933 62575 674 5 63069 112 339 556 695 64076 107 55 639 950 81 65076 219 581 681 833 54 5 97 940 66012 573 67048 59 359 653 5 69 836 83 69129 740 970

70416 71052 64 381 548 975 72280 311 792 828 58 903 73205 39 756 806 923 74027 177 425 654 741 931 75134 310 427 592 699 752 911

76492 70 7 814 77173 413 21 557 801 43 78066 98 441 79005 554 779

[illegible] 44 472 516 35 83 82502 951 83445 70 661 740 84053 352 515 687 956 85011 190 985 86568 976 95 87014 20 8 540 60 88227 393 506 729 53 89512 697

90088 183 328 685 866 934 63 91239 918 59 92210 324 610 788 961 93325 545 623 67 94346 563 855 910 95299 308 661 771 892 96057 805 985 97350 6 70 685 946 98024 139 360 645 876 99044 447 882

100052 138 95 549 74 861 94 904 101142 510 35 102503 644 956 103314 501 51 770 825 104042 420 58 385 585 764 105526 702 30 106151 305 586 628 876 107228 64 834 108355 509 12 109638 835

110223 831 111011 41 301 642 752 112348 424 558 764 835 113080 280 549 650 868 114256 523 761 115036 148 596 841 116025 69 244 251 498 625 755 973 117560 604

118332 588 119192 285 344 483 616 934 71

120446 613 65 121348 854 122352 474 506 74 740 123039 227 548 53 60 670 935 75 124002 283 620 66 948 125270 310 480 690 872 80 948 126112 228 47 509 792 812 947 127035 248 469 743 915 85 128315 889 129216 79 599 817

130210 595 776 818 36 967 131099 328 132176 214 327 133566 134521 912 135297 603 70 762 136545 600 962 99 137297 385 138064 141 603 139155 271 318 60

140168 314 641 904 9 91 141924 142397 612 143076 174 292 428 81 144412 27 688 145104 261 430 590 602 792 146115 283 588 831 917 147156 707 95 148009 200 505 627 56 713 999 149086 786 827 995

150471 500 622 721 151504 909 86 153021 64 92 429 616 693 953 154089 305 457 520 80 155160 349 79 720 60 156225 483 712 157108 18 86 699 795 885 929 79 158154 8 73 509 824 966 159291 363 452 581 656

160576 89 161026 413 788 162407 32 757 163301 88 560 4 32 613 765 800 1 968 164141 204 418 55 709 28 44 165058 257 770 906 43 81 166126 74 275 456 739 167356 408 673 723 915 168370 485 531 814 169122 75 374 481 525 605 86

170757 98 844 171036 96 531 649 788 944 172624 9 762 173009 41 308 30 909 174038 225 976 175974 176528 77 609 23 53 84 742 177384 686 178425 94 548 669 793 840 81 179036 197 237 326 51 552 66 863 985

180476 819 927 35 181125 297 853 98 941 182129 596 616 864 960 183117 247 316 523 658 184236 403 502 185319 186228 320 588 788 815 940 187160 698 776 84 813 968 188324 776 814 61 189508 711 9 939 98

190038 137 478 913 20 191105 46 226 424 982 192077 200 42 315 45 536 637 711 194124 698 848 59

I i II ciągnienie
GŁÓWNE WYGRANE

Stała dzienna wygrana zł. 5.000 Nr. 69875

Zł. 15.000 na nr.: 65717

Zł. 5.000 na n-ry: 90565 133462

Zł. 2.000 na n-ry: 5067 7090 20128 20725 29572 36416 43460 57379 58055 67336 69507 70263 76807 77 207 87584 121764 133856 138121 157226 162382 162756 187524

Zł. 1000 na n-ry: 5234 6720 17265 20289 36796 40484 40809 53164 54683 60137 62655 63625 65770 74323 74875 101376 139061 158795 161255 162364 164088 170946 175965 179884 184275 190564

Wygrane po 200 zł

27 36 178 95 344 488 504 24 787 861 904 1012 264 69 511 31 918 2083 167 72 284 334 64 407 636 733 46 99 993 3105 6 78 348 624 849 922 39 51 88 4006 19 70 138 91 9 605 711 67 846 946 5154 88 200 91 511 46 53 6 75 669 792 801 91 8 9 6018 113 327 632 42 715 871 7024 204 53 605 16 40 813 8223 434 78 559 89 681 754 801 16 9110 52 3 83 316 54 477 8 91 525 77 80 98 714 55 85 854 952

10107 31 221 33 328 407 89 511 74 11177 339 474 83 532 799 874 935 76 12071 96 258 87 418 99 567 724 870 918 86 13214 490 590 926 99 14112 33 70 247 397 15246 464 501 8 51 91 606 16 16022 185 245 909 34 17060 116 437 641 855 74 18003 127 72 86 222 80 98 390 478 666 884 19071 128 325 928 62 9

20130 216 97 345 435 68 624 58 841 21265 705 81 91 22079 106 204 486 8 527 716 837 945 55 23078 103 227 418 833 24311 38 440 84 505 668 98 832 25098 310 48 773 4 916 26107 239 517 43 654 818 27354 507 88 636 69 713 808 84 28096 187 416 706 45 932 53 63 29080 137 258 448 82 540 623 86 776 92

30007 157 315 96 429 671 98 31034 153 214 56 478 527 72 614 32081 348 430 74 517 771 88 874 913 46 33063 163 426 531 691 716 821 43 75 92 979 34072 142 88 374 571 782 979 35031 51 224 75 471 715 60 826 904 56 7 36092 102 40 306 80 444 596 742 844 37005 315 81 500 43 615 39085 38041 47 133 205 450 58 77 626 32 727 827 39029 78 140 50 520 94 845

40003 226 422 30 831 943 41270 379 430 606 48 703 8 85 917 42098 174 207 646 713 827 94 949 75 43101 20 349 56 452 78 686 739 62 816 968 44076 94 360 77 517 601 44 62 734 821 95 906 58 45403 14 65 92 546 625 27 88 776 46260 756 925 84 47460 838 96 48177 79 368 94 636 49171 78 81 403 559 77 791 965

50016 30 150 64 67 229 60 97 418 787 897 51264 413 57 847 934 52071 137 209 26 363 84 477 509 866 53197 285 334 463 75 541 65 620 803 66 907 12 36 54031 40 5 128 291 344 688 705 938 69 55037 53 57 116 50 72 282 83 442 74 642 56266 332 433

596 731 972 57003 62 199 216 70 332 86 468 602 737 808 996 58025 43 50 88 124 233 87 419 18 591 601 3 7 50 62 86 751 58 875 78 59132 368 415 45 540 715 24 8311 949

60090 159 232 432 39 535 696 700 61 61000 22 35 231 34 402 35 41 541 80 857 87 971 62070 173 205 311 476 544 69 703 27 64 881 63028 40 55 239 83 94 364 470 517 807 64144 94 213 46 89 409 15 18 78 96 694 748 65125 41 311 648 78 89 788 824 948 66164 283 326 437 569 822 38 944 52 66 67320 400 512 74 847 914 64 68122 50 328 37 70 586 760 69118 322 443 531 720 27 943 44 84

70006 276 453 544 621 53 735 948 55 69 71194 262 71 605 72299 327 533 74 626 57 72 820 53 60 70 73011 54 221 58 302 404 46 575 653 71 782 996 74223 71 88 898 915 18 53 8 75285 300 41 556 616 799 963 76051 67 215 97 504 639 55 805 77 948 82 77172 231 42 470 550 610 727 44 65 887 911 22 60 80 94 78137 324 415 552 94 777 894 71038 222 392 542 602 27 70 72 706 19 51 901 91

80022 161 292 390 411 85 961 81056 475 95 517 620 768 82064 164 219 88 586 796 83163 87 449 75 95 698 84102 70 540 67 721 73 8502 9149 240 353 439 55 549 331 955 73 86087 145 84 313 566 701 41 816 59 98 960 88058 267 76 687 892 901 7 61 74 89146 77 332 432 513 801 26 990

90003 100 50 236 335 78 405 623 770 835 91096 409 59 578 691 862 906 25 70 92120 278 385 92 472 505 716 93052 149 248 438 69 647 729 854 94164 214 393 586 605 34 832 931 66 67 95000 31 162 96054 369 412 549 722 931 97119 592 625 98044 1[illegible] 206 584 624 36 99334 39 49 424 64 854 909

100482 93 540 634 47 79 101182 256 69 79 334 464 894 967 102005 72 221 34 322 85 478 673 970 103053 185 236 91 340 595 849 925 104129 59 61 405 515 91 617 58 744 105137 64 458 93 557 67 830 50 65 67 946 106266 457 817 21 26 107059 321 407 500 610 787 108147 58 432 530 47 99 675 868 95 109025 722

110070 111 608 83 944 11158 78 294 422 73 640 923 98 112118 74 370 445 73 548 75 624 819 63 113002 108 236 318 88 463 526 959 114147 277 90 396 451 553 663 735 830 911 115004 241 967 86 92 116174 249 55 90 991 117073 238 43 462 547 8 55 774 824 973 118316 88 691 947 60 119057 109 89 416 30 591 635 721 817

120034 135 239 384 615 37 729 807 9 11 957 121060 114 58 299 320 409 99 560 663 7 91 9 703 71 85 947 122042 63 116 39 65 382 523 35 677 820 123186 234 323 461 563 656 785 906 124326 469 676 757 844 57 125111 83 5 345 83 513 778 944 126458 99 639 74 889 127461 772 128237 523 41 3 640 724 820 57 129327 40 430 846

130069 188 330 401 131055 107 275 682 756 807 132320 415 633 97 748 98 932 76 89 98 133067 78 680 974 134027 405 552 86 94 798 980 135000 56 142 79 203 340 98 590 602 932 136682 91 137065 153 293 572 623 708 19 138024 88 99 177 89 227 48 430 582 4 615 32 735 878 139241 351 68 579 756 853 985

140052 183 6 442 84 670 700 64 841 53 141270 307 403 89 697 702 901 37 142120 62 255 424 59 523 56 69 96 602 70 6 971 143167 97 231 63 317 60 70 530 60 144090 231 338 436 664 73 917 145241 352 483 875 914 9 146213 318 547 604 62 79 778 87 891 914 69 147113 273 431 64 80 681 730 852 927 56 60 86 148121 44 96 276 82 347 409 736 881 149321 494 501 924 93

150048 52 93 100 76 454 592 151036 8 45 102 56 234 41 329 537 66 152019 22 67 104 36 49 588 654 798 934 98 153211 42 92 342 62 66 508 26 721 22 903 46 154174 285 304 59 427 615 885 97 941 155087 156 457 793 850 84 999 156344 439 64 71 518 751 97 963 83 157027 70 140 49 76 292 312 436 524 77 806 938 158648 726 46 990 159041 145 229 386 553 770 82

160229 777 910 161028 305 704 74 818 904 162005 36 128 228 53 79 399 471 850 163083 87 131 220 92 164024 128 235 425 656 763 801 32 165060 116 246 92 355 495 96 554 607 8 966 166073 162 247 395 541 74 703 167077 155 282 605 7 58 60 61 777 818 23 168434 52 532 38 52 632 78 169016 110 49 372 84 5349 98 650 703 906 50 56

170004 256 474 570 652 891 171005 24 55 63 270 317 32 576 78 604 75 722 860 172014 149 250 395 409 44 767 994 173011 66 302 96 720 873 99 174056 141 270 484 701 72 854 925 73 175097 120 86 290 392 409 36 516 749 80 176032 74 83 332 443 662 898 925 174192 97 267 469 517 600 3 178024 292 355 73 99 733 49 814 179130 44 487 511 681 700 85 885 907

180019 31 155 307 653 755 869 92 181023 90 140 91 221 84 435 529 87 666 782 826 917 182047 194 283 317 421 782 975 98 183177 81 417 90 516 784 825 45 99 184008 80 82 288 310 44 647 746 185069 90 103 23 94 285 534 74 642 45 791 820 981 186278 507 679 741 908 69 187186 408 40 803 966 96 188022 131 75 583 728 189043 92 490 514 56 638 99 859 903 60

190003 72 394 532 191041 164 77 368 70 431 52 769 192021 259 66 327 420 574 651 904 39 193025 111 280 82 423 32 525 613 97 761 836 194078 135 239 303 405 57 64 528 82

III ciągnienie
Wygrane po 200 zł

648 882 945 1122 458 559 76 625 876 2081 5 631 834 957 91 3154 283 421 7 94 959 89 4356 528 5251 555 915 6002 190 751 945 7164 681 8019 69 382 9326 907

10527 807 12299 13018 138 465 14257 301 98 837 939 15141 700 16240 503 17575 829 18035 232 577 684 761 988 19027 152

20185 433 597 823 21035 99 295 9 324 525 625 763 23096 156 245 774 24098 742

25012 254 92 331 26099 118 789 857 27055 91 250 649 911 38 28164 75 203 437 914 87 29161 433 678 763 818

30014 68 655 67 946 31006 106 319 708 32154 285 547 33128 34154 309 21 495 35549 605 36038 162 279 320 524 942 37013 680 38190 563 39377 503 743 920

40142 85 950 41145 269 351 553 77 953 42169 299 434 49 960 43703 44164 6 349 45052 113 321 457 687 46246 79 331 709 881 47207 301 89 519 80 52 670 710 952 48148 93 259 564 49250 75 535 43

50317 475 519 74 912 51319 415 37 580 953 52060 193 568 625 85 744 53057 81 256 578 690 868 54102 574 669 797 810 65 55484 536 56049 171 334 505 55 62 892 57132 611 753 955 58078 103 31 371 708 59009 27 532 628

60223 416 61420 738 63229 660 98 719 28 910 64009 783 860 65143 702 66963 67007 192 591 831 68009 701 874 941 5 22 69334 830 92

70022 490 726 36 71006 494 6 812 72078 168 494 773 997 73323 797 912 85 74030 68 122 398 479 995 75050 669 71 718 76 872 76287 384 541 8 702 77142 972 78073 637 740 804 79015 140 216 818 973

80237 855 81530 853 940 1 82697 829 75 83346 738 54 813 5 84629 954 85334 577 91 86347 86 87650 88445 590 89117 33 4 982

90182 766 810 25 85 91136 314 653 92095 181 591 756 859 93043 91 727 95284 870 96169 86 595 97775 852 907 74 98157 235 464 527 49 627 99128 321 588 858

100011 67 100 257 318 422 584 759 846 84 101242 487 102061 207 408 25 92 521 64 88 713 60 816 103019 385 428 57 104110 37 436 944 105436 51 823 85 106407 51 604 107038 451 914 29 108255 89 362 660 925 109114 587

110680 111090 336 950 112175 599 113022 105 240 303 612 6 746 59 114143 88 420 750 825 537 115045 158 206 47 705 85 852 116055 572 88 636 92 795 117241 72 381 459 97 650 747 80 808 118049 437 119193 392

120092 254 121002 710 21 122159 894 908 123181 223 623 712 124206 303 524 65 943 125204 89 462 828 919 126019 71 322 3 6 477 81 999 127060 417 769 128012 240 707 129243 302 440 568

130338 79 435 675 999 131647 76 963 132051 229 353 133381 455 750 134239 365 543 70 732 135154 257 36 368 968 136124 79 204 348 592 137235 509 36 138471 937 139080 648 932

140264 403 959 142074 615 924 59 143118 90 362 558 777 819 63 914 7 144347 98 425 541 818 62 956 145220 462 146381 618 793 147047 333 645 56 775 148302 419 60 553 853 963 149020 285 6 96 475 522

150196 223 908 151167 222 417 63 546 773 152287 8 498 521 963 153433 40 154454 583 620 814 155 509 743 91 156945 157087 8 317 9 511 778 876 158021 142 9 596 798 169127 669 765 835 6 60

160202 489 855 161171 237 396 836 162378 587 163181 357 164011 8 350 404 81 165085 403 536 766 900 166078 120 411 167648 734 47 844 961 168683 817 923 169369 729 832 5

170100 212 312 32 755 171697 786 172111 50 495 557 895 173903 24 174249 175356 870 176011 168 444 524 32 896 903 177359 178197 216 806 942 4 179190 463 721 875 180146 951 181137 81 741 960 182266 407 43 80 564 846 18301 229 61 352 465 649 184350 418 534 645 185009 172 277 772 896 969 186534 621 799 830 187053 131 670 188103 582 704 825 189057 127 9 381 615 75

190254 945 94 191020 383 491 560 95 722 882 962 192263 193352 732 841 194171 140 94 493 836

IV ciągnienie
GŁÓWNE WYGRANE

Stała dzienna wygrana zł. 20.000 na nr. 45948

Zł. 15 000 na nr. 30779

Zł. 10.000 na n-ry: 36554 104937

Zł. 5.0000 na n-ry: 7636 29594 37219 47884

Zł. 2.000 na n-ry: 12365 22315 32072 32418 40397 43310 55208 57432 83368 88 288 116816 131898 148819 157263 172940 180505 183090

Zł. 1.000 na n-ry: 12219 19484 32701 47573 54793 70 836 84403 87916 92746 96502 105701 112124 115332 122559 127731 129083 130410 131240 131690 136914 138566 140145 147602 148546 15401[illegible] 159785 163725 165636 175703 181878 184770 1879[illegible] 190688 191765 193834 194892

Wygrane po 200 zł

88 162 7 261 401 24 721 83 1164 801 2041 376 405 642 84 791 927 3397 506 750 921 4398 406 543 83 637 47 78 811 5288 415 649 938 6138 262 6 410 41 56 602 6 7087 638 791 8065 215 66 455 570 794 9550

10081 234 85 302 65 436 47 577 657 66 955 78 11134 360 682 12116 363 849 13819 14168 289 15919 16209 869 17204 94 420 4 95 568 76 990 18036 76 118 48 358 303 82 19235 468 533 86 834 66

20052 869 909 21005 383 686 945 22098 123 32 266 392 933 23476 539 69 816 905 24335 415 900 25079 202 302 459 26038 55 27187 292 539 49 71 86 28234 816 949 29214 24 87 321 563 6 690

30551 841 31370 875 921 86 32176 318 33247 317 517 639 939 34337 950 35187 452 568 658 853 36000 364 417 52 993 37048 246 526 65 887 94 38481 687 39252 369 472 543 98 609 833 933

40080 325 455 78 41116 524 42365 83 448 536 670 896 43291 366 642 745 846 44111 9 383 677 871 941 45316 564 801 47 929 46033 303 32 698 893 994 47229 36 433 71 523 48028 431 621 7 84 802 988 48 49176 285 766 90 833 903 60

50020 33 83 365 804 51200 23 848 52270 742 53075 351 583 710 894 922 8 54245 554 779 55028 896 56413 86 7 665 774 57060 160 78 599 58100 41 958 83 59895

60089 384 560 652 830 81 949 61062 106 250 334 416 607 62143 8 560 993 63104 20 515 22 751 67 801 64075 189 864 65100 59 251 386 425 530 57236 68008 147 316 98 564 933 64 69204 386 811 858

70186 482 60 0869 71319 402 764 84 905 33 72290 429 83 745 887 73189 275 592 673 974 74235 409 530 75176 229 89 600 40 869 76058 176 389 686 77209 306 14 27 983 78052 292 521 665 79025 284 459 646 853

80148 53 75 353 475 525 753 822 81306 18 905 93 82068 88 136 47 238 624 8 83180 324 629 750 84071 177 410 701 840 50 85050 66 112 425 507 659 714 58 63 86285 626 87248 89 702 88 904 88275 366 88 446 588 89457 657

90145 52 359 641 59 898 91143 564 694 92200 367 502 631 93083 311 509 648 776 890 94274 659 95138 54 74 232 855 96066 272 489 632 820 70 97063 96 169 973 98196 375 401 558 751 804 99527 639 751 844

100027 339 726 926 54 101281 390 580 708 926 102147 224 352 435 618 24 103101 920 10425 410 966 105156 72 376 774 107133 224 84 9 406 579 651 717 108076 372 477 872 109011 249 674 714 69 869 110014 160 328 69 624 750 111272 418 96 112049 579 719 113325 65 488 537 905 114024 184 655 115003 245 341 431 66 666 87 862 116110 240 326 562 612 869 117136 550 610 118403 975 119013 268 525 54 864

120153 272 421 34 76 908 85 121103 226 816 900 75 122301 56 605 49 791 958 123009 29 436 124122 231 453 125124 8 327 400 29 56 537 823 39 126282 338 715 7 26 9 127022 148 74 562 128059 475

130082 137 436 68 539 609 783 89 131008 236 47 327 480 771 132254 443 71 133224 655 777 134138 689 878 135273 97 136174 213 472 587 695 983 137768 99 138492 518 994 139073 85 109 236 9 84

140037 361 877 141430 755 963 74 14214[illegible] 722 817 947 143024 377 554 602 774 94 144221 480 964 145164 288 498 524 60 72 46 849 146071 352 732 147083 159 388 44 598 604 76 148003 123 54 636 766 91 149604 60 928

150514 855 151244 471 625 981 4 1521[illegible] 305 86 555 607 153172 228 937 154013 14 382 731 828 155101 386 811 156216 54 157098 130 367 440 98 660 953 15810[illegible] 60 477 780 908 159254 310 639 857

160031 528 49 939 161393 554 68 70 162141 528 715 163508 888 164191 466 9 554 720 931 165240 448 590 710 166113 7 949 167136 451 518 689 951 168042 59 19 527 746 849 931 169232 699 966

170038 44 495 944 171165 574 803 17201[illegible] 86 323 935 173092 587 174068 296 446 85 64 175094 247 509 816 950 176017 73 177088 263 498 779 961 178155 654 18900 480 799

180840 181254 74 455 530 60 905 18230[illegible] 601 707 852 915 183308 501 831 18532[illegible] 681 936 8 40 186060 296 468 98 573 75 808 187352 493 188059 93 213 458 78 91 189397 690

190116 275 324 709 895 987 191077 309 619 776 192359 610 739 193037 398 584 739 816 64 194007 341

Młodzież wiary na nowym etapie swego przysposobienia społecznego

Z walnego zjazdu Katolickiej Młodzieży Męskiej w Chełmży

Niewielkie miasteczko robotnicze, za jakie uchodzi Chełmża pod Toruniem, ożywiło ogromnie w minione dopiero co święta swój zwykle zaspany wygląd miasta świet. przeszłości. Już w ich przeddzień napłynęła do Chełmży niewidziana od dawna masa młodzieży męskiej. Z chrzęstem terkocących po bruku miejskich rowerów, nierzadko gęsto okurzonych i świadczących o drodze dalekiej, ze śpiewem na umajonych wozach z okolicznych wsi i dworów, z turkotem pociągów w zwiększonym składzie, przybywali do Chełmży delegaci męskich Kół Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży z Pomorza. Mimo trudu podróży i dnia upalnego nie znać było u nich zmęczenia. Rozwinąwszy las z górą 100 sztandarów i proporczyków organizacyjnych delegaci w liczbie ponad 700, zapełnili szczelnie pięknie oświetloną salę największego lokalu chełmżyńskiego „Concordii". Otwarcie zjazdu i zebranie sprawozdawcze przypadło bowiem na sobotę wieczór. Dokonał tego przy wtórze potężnie śpiewanego przez zebranych „hymnu apelu" szambelan mec. Szychowski, witając przedstawicieli władz i urzędów oraz przybyłą młodzież i ich duchowych przewodników, księży działaczy z KSM. itd. Do pióra poproszono p. Wirkusa z Sępolna, poczym nastąpiło długie sprawozdanie z działalności zarządu.

Ze sprawozdania wynika, że KSM. skupia pod swymi sztandarami na Pomorzu młodzieży męskiej ponad 14 tysięcy w 446 oddziałach. Działa sprawnie i sprężyście. W okresie sprawozdawczym odbyto ponad 4000 posiedzeń kierownictwa, 4750 zebrań plenarnych i 3200 zbiórek w ciągu jednego roku (1936) — mówią same za siebie. Równolegle do akcji ściśle organizacyjnej postępowała praca zakreślona celami Stowarzyszenia. Prawie 1500 wspólnych Komunij św. 1185 rekolektantów — oto plon zasadniczej działalności Stowarzyszenia, zabiegającego w pierwszym rzędzie o religijność członków i jak największą częstotliwość ich praktyk religijnych w kościele. W dziedzinie kulturalnej KSM. cieszy się dorobkiem 771 członków w kółkach muzycznych, 1437 w śpiewackich i chórach. Prócz tego urządzono 1334 przedstawień amatorskich, akademij i obchodów. W zarkesie pracy oświatowej odbyło się 3706 wykładów oświatowych z czego 1799 wygłosili sami młodzieńcy. Bibliotetki Kat. Stow. M. na Pomorzu liczą ogółem do 12500 tomów literatury świeckiej nie licząc mnogich dzieł i czasopism religijnych i organizacyjnych. Nie obliczone są jeszcze wyniki prac członków KSM. w dziedzinie przysposobienia rolniczego na wsiach i wychowania fizycznego. Ogólnie — jeżeli chodzi o sprawę rolniczą, to według oświadczenia Pomorskiej Izby Rolniczej, przysposobienia rolnicze KSM. wykonało 50 proc. całej roboty na Pomorzu. W wychowaniu fizycznym zaznacza się stały postęp. Ćwiczących stale było 5436 młodych ludzi. prawie co drugi z nich posiada „pos" i odznakę strzelecką, aczkolwiek odznaki te są ambicją każdego członka KSM.

Sprawozdawcy z zadowoleniem wspominali o niezwykle **życzliwym ustosunkowaniu się do ich poczynań władz państwowych.** Zarówno nauczycielstwo, działające z nakazu kuratora poznańskiego dr. Jakóbca jak i władze administracji czynią wiele, aby KSM. być pomocnymi.

W toku dalszych obrad postanowiono składki pozostawić bez zmian (3 gr. od członka miesięcznie!), budżet ustalono w ramach 14 tysięcy zł. wysłuchano następnie ciekawego referatu instruktora stowarzyszeniowego z Pelplina prof. Mrozika o problemie usportowienia wsi i po zamknięciu obrad, co nastąpiło dopiero koło godz. 23, ruszono gromadnie po przez bramy powitalne i udekorowane ulice na plac przedkatedralny na apel żałobny. Tam, w świetle reflektorów i migotliwym świetle pochodni i świec zbliżającego się pochodu widniał ustawiony katafalk, przy którym w nabożnym skupieniu wywołano nazwiska zmarłych członków Stowarzyszenia i za których dusze następnie odmówiono pacierze. W międzyczasie miejscowy chór „Cecylia" wykonał „Miserere" i „Odszedłeś już". Na zakończenie odbyło się jeszcze w kościele, dokąd wniesiono katafalk, odnowienie przyrzeczenia.

Dnia następnego, t. j. w pierwsze święto, po obradach sekcyj wychowania fizycznego i przysposobienia rolniczego pod przewodnictwem prof. Mrozika oraz sekcji programowej ks. sekretarza Gajdusa, zebrali się uczestnicy zjazdu na placu komendy P. W. i W. F., gdzie po powitaniu przedstawiciela J. E. ks. biskupa Okoniewskiego w osobie ks. prałata Szydzika i złożeniu mu raportu przez p. Zakrzewskiego z Grudziądza, wymaszerowano na uroczyste nabożeństwo. Odprawił je w obecności licznych gości, w tym jako przedstawiciela Wojewody p. starosty powiatowego Bruniewskiego z Torunia, mjr. Rafała powiat. kdta pw. i wf., zarządu miejskiego i prasy ks. prałat Szydzik w asystencji księży Kamińskiego z Gdyni i Bińka. Słowo Boże wygłosił ks. prof. Kolczyk z Kurii w Pelplinie. Potężnie wstrząsnął murami starej katedry odśpiewany na zakończenie chorał „Boże coś Polskę" po modlitwie za Rzeczpospolitą.

Punktem kulminacyjnym drugiego dnia zjazdu była defilada uczestników zjazdu przed przedstawicielami władz i komitetem na trybunie honorowej, przy dźwiękach 3 orkiestr (z Grudziądza, Chojnic i N. Cerkwi pow. tczewskiego). Defilowało prawie całe Pomorze, od stron wielkopolskich i wybrzeża. Oklaskami gorącymi witano **delegację młodzieży z Gdańska** oraz niektóre grupy rowerzystów, którzy defilowali w liczbie 350. Najlepiej z nich prezentowała się delegacja **z Torunia-Mokrego i Pelpliniacy.**

Ostatnim punktem zjazdu były przemówienia powitalne gości, wygłoszone do wypełniających Rynek tłumów ze specjalnie na ten cel ustawionej trybuny. Witał zjazd i gości najsamprzód mec. Szychowski, następnie przemawiał jako delegat Biskupa diecezji chełmińskiej ks. prałat Szydzik. Nawołując młodzież Wiary i Czynu katolickiego do dalszej i owocnej pracy wzniósł sędziwy mówca okrzyk na cześć Ojca św. i P. Prezydenta Mościckiego. Potem przemawiał jako przedstawiciel p. Wojewody Pomorskiego p. starosta Bruniewski, gospodarz powiatu. Podkreśliwszy piękno wiary chrześcijańskiej i wartość tych, co w jej duchu pracują, mówca wzywał w słowach gorących młodzież katalicką aby swą pracą społeczną przyczyniła się do zgody w Narodzie, czyniła wszystko, co może Naród tylko zjednoczyć i podnieść jego siłę obronną. Przemówienie swe zakończył pan starosta okrzykiem na cześć Wojska i jego Wodza, Marszałka Rydza Śmigłego. Przemawiali następnie m. in. burmistrz Chełmży p. Barwicki, ksiądz prof. Kolczyk imieniem katolickiej Czeladzi, Robotników i Mężów, oraz darzony owacjami kierownik delegacji gdańskiej p. Knof. Przemówienie jego było pełne wiary w Polskę i słuszność sprawy katolickiej. Zjazd zakończyły zawody sportowe i zabawa ludowa.

Wyrok śmierci w Brodnicy

na zabójcę posterunkowego

Sąd Okręgowy w Toruniu na sesji wyjazdowej w Brodnicy rozpatrywał sprawę przeciwko Franciszkowi Więckowskiemu, Romanowi Brzezińskiemu oraz b-ciom Teofilowi i Władysławowi Zakrzewskim, oskarżonym o zabójstwo poster. Sikory i włamanie do składu skór w Lidzbarku.

W toku przewodu sądowego wyszło na jaw, że zabójstwa policjanta dokonał oskarżony Więckowski. W chwili gdy post. Sikora ujął wszystkich włamywaczy i eskortował ich do aresztu policyjnego, Więckowski wyjął rewolwer i wystrzelił w kierunku posterunkowego, raniąc go ciężko w brzuch. Rana okazała się śmiertelna, gdyż ś. p. Sikora w kilkanaście minut potem zakończył życie.

Sąd Okręgowy skazał mordercę, Fr. Więckowskiego, na karę śmierci przez powieszenie, a współtowarzyszów jego T. Zakrzewskiego na 5 lat więzienia, R. Brzezińskiego na 4 i Władysława na dwa i pół lat. Obrona Więckowskiego wniosła apelację.

Z Torunia

— **Osobiste.** Właściciel znanej tu hurtowni nasion i ogrodów p. **Bronisław Hozakowski** obchodził w dniu wczorajszym 50-lecie swych urodzin. Jubilat jest tak znanym i cenionym w Toruniu i na Pomorzu obywatelem, że pisać o tym wiele nie potrzeba. Wspomnimy pokrótce, iż w ciągu 50

lat swego pracowitego i pełnego sukcesów osobistych życia nie stroni od pracy społecznej, przede wszystkim rozpocząwszy ją od działalności narodowej za czasów pruskich. Jego przedsiębiorstwo zawsze nosiło charakter polski. Pan Hozakowski w polskim Toniu piastuje godności radnego miejskiego, wiceprezesa Izby Przemysłowo - Handlowej kolejno w Toruniu, Grudziądzu i ostatnio w Gdyni, jest członkiem Patronatu nad więźniami, sędzią handlowym przy Sądzie Okręgowym, prezesem Stowarzyszenia Polsko - Francuskiego w Toruniu, odznaczony za to przez rząd francuski tytułami „Officier de l'Instruction Publique" i oficera Akademii (Officier d'Academie). Tenże sam rząd doceniając wpływy p. Hozakowskiego w społeczeństwie polskim i jego chęć służenia dobrym stosunkom polsko-francuskim. zamianował go honorowym konsulem Republiki w Toruniu, ostatnio znów p. Hozakowski zamianowany został członkiem patronatu belgijskiego towarzystwa „Societe Belge d'Etudes et d'Expansion", mającego na celu zacieśnienie węzłów przyjaźni pomiędzy Belgią a Polską. Panu Hozakowskiemu, obywatelowi mnogich tytułów i poważania, towarzyszą powszechne życzenia długich, długich lat pracy dla dobra naszego społeczeństwa w zdrowiu i przy pełnym zadowoleniu.

Przez rozbudowę polskiego rzemiosła do narodowej niezależności gospodarczej

Rzemieślnicy pomorscy! - są do objęcia placówki w wojew. warszawskim

Otrzymujemy poniższy komunikat Izby Rzemieślniczej we Włocławku:

Na podstawie materiałów, uzyskanych od zarządów gmin wiejskich i miejskich woj. warszawskiego, Izba Rzemieślnicza we Włocławku podaje do wiadomości i wykorzystania wykaz gmin, na terenie których istnieją możliwości osiedlenia się rzemieślników pewnych zawodów.

Izba, chcąc dopomóc rzemiosłu woj. warszawskiego w rozmieszczeniu swoich warsztatów jak najbardziej równomiernie w stosunku do zapotrzebowań danego terenu, komunikuje, że każdemu rzemieślnikowi z terenu woj. warszawskiego z pośród niżej wyszczególnionych zawodów, który w okresie do 1. 11. 1937 r. osiedli się na terenie jednej z tych gmin i udowodni potwierdzeniem zarządu odnośnej gminy, że warsztat został uruchomiony, urządzony i rokuje pomyślny rozwój, **Izba wypłaci mu tytułem bezzwrotnego zasiłku na zakup potrzebnego surowca zł. 100 (sto zł.).**

Pow. Błoński: gm. Wiskitki 1 zegarmistrz, Milanówek 1 zegarm., Młochów 1 zegarm., 1 czapnik, Guzów 1 krawiec.

Pow. Ciechanowski: m. Ciechanów 1 czapnik, 1 kuśnierz, 1 zegarm., 1 blacharz, 1 cholewkarz, gm. Bartołdy 1 kołodziej.

Pow. Gostyniński: m. Gąbin 1 kuśnierz, gm. Dobrzyków 1 piekarz, Duninów 1 fryzjer, Lucień 2 krawców.

Pow. Grójecki: m. Grójec krawców rynkowych, Warka 1 blacharz, 1 malarz, 1 cieśla, gm. Błędów 1 czapnik, Jasieniec 1 krawiec, Kąty 1 szklarz, 1 czapnik, 1 rymarz, 1 cholewkarz, Komorniki 1 zegarmistrz, Konary 2 krawców, Lechanice 1 malarz, Lipie brak rzemieślników wykwal., Rykały 1 mularz, 1 cieśla, Wągrodno 1 krawiec, 1 stolarz, 1 szewc.

Pow. Kutnowski: m. Kutno 3 kotlarzy, 3 garbarzy. Krośniewiec 1 kuśnierz, 1 zegarm., 1 rym.. 1 tapicer, gm. Kutno 1 krawiec, 1 czapnik, 1 cholewkarz, Rdutów 1 krawiec, 1 czapnik. 1 blacharz. Dąbrowice 1 krawiec, Łanięta 1 szklarz. Pluka Dąbrowa 1 zegarm., 1 rymarz. Wojszyce 1 mularz. 1 cieśla. 1 stolarz.

Pow. Lipnowski: m. Dobrzyń n. W. 2 cholewkarzy, gm. Chalin 1 mularz, Czarne 1 bednarz, 1 kołodziej, 1 krawcowa, 1 krawiec, Kikół 1 bednarz, Skępe 2 cholewkarzy, Szpetal 1 piekarz.

Pow. Łowicki: gm. Kampina 1 rymarz.

Pow. Makowski: m. Różan 1 szmuklerz, gm. Smrock 1 fryzjer, Płoniawy 1 krawiec m., Sypniewo 1 krawiec.

Pow. Mińsko-Maz.: gm. Iwowe 1 kowal, Kuplew 1 bednarz, 1 czapnik, 1 kuśnierz, 1 zegarm., 1 ślusarz, 1 blacharz, 1 rymarz 1 cholewkarz, Latowicz 1 zegarmisrtz, 1 ślusarz, Rudzienko 1 zegarmistrz, 1 czapnik, Wielgolas 1 krawiec.

Pow. Mławski: m. Mława 1 koszykarz, gm. Dębsk 1 krawiec m., Kosiny 2 mularzy, 1 cieśla, 2 stolarzy, 3 krawców, 1 piekarz, 4 szewców, Mława 1 stolarz, 1 mularz, 1 krawiec m., 1 krawiec damski, 1 rzeźnik, 1 wędliniarz, 1 szewc, Niechłonin 1 rzeźnik, 1 piekarz, 1 fryzjer, Ratowo 1 cieśla, Szczepkowo 1 bednarz, 1 cholewkarz.

Pow. Nieszawski: m. Nieszawa 1 cholewkarz, Aleksandrów 1 garbarz, 1 powroźnik, Radziejów 1 szewc, gm. Bądkowo 1 zegarm., 1 ślusarz mech., Bytoń 1 krawiec męski, Sędzin 1 krawiec, 1 fryzjer.

Pow. Płocki: m. Wyszogród 1 cieśla, 1 blacharz, gm. Drobin 1 brukarz, 1 szklarz, 1 zdun, 1 zegarm., Kleniewo 1 bednarz, 1 czapnik, 1 blacharz, 1 fotograf.

Pow. Płoński: gm. Naruszewo 1 krawiec, 1 piekarz, Szumlin 1 krawiec, 2 rzeźników, 1 piekarz, Wychódźc 1 rymarz.

Pow. Przasnyski: gm. Karwacz 1 krawiec, 1 kowal. Duczymin 1 kowal, 1 szewc, Krzynowłoga M. 2 krawców, Baranowo 1 krawiec, Janowo 1 krawiec, 1 rzeźnik, 1 szewc, Jednorożec 1 stolarz, 1 krawiec.

Pow. Pułtuski 1 szklarz, 1 tokarz, 1 czapnik, 1 bieliźn., m. Pułtusk 1 szmuklerz, 1 kuśnierz, 1 zegarm., 1 grawer, 1 jubiler, 1 blacharz, Wyszków 1 garbarz, gm. Gołębie 1 mularz, 1 krawiec, Kozłowo 1 kołodziej, 2 krawców m., 1 damski, 1 powroźnik, 1 ślusarz.

Pow. Rawski: gm. Budziszewice 1 krawiec, 1 rymarz. Czerniewice 1 rymarz, Inowłódz 2 krawców, 1 piekarz, Lubania 1 koszykarz, Żelechlin 1 mularz, 1 stolarz, 1 krawiec, 1 kowal, 1 szewc.

Pow. Rypiński: m. Dobrzyn n. Drw. 1 brukarz, 1 kowal, 1 rymarz, gm. Chrostkowo - stolarz, 1 kołodziej, 1 piekarz, 1 rymarz, Pręczki 1 kołodziej.

Pow. Radzymiński: gm. Klembów 1 kołodziej 1 krawiec, 1 kowal, Kobyłka 1 kołodziej, 2 krawców, 1 ślusarz mech., 1 rymarz, 2 szewców, Międzyliś 2 mularzy, 1 zdun, 2 cieśli, 2 stolarzy, 2 kołodz., 1 tokarz, 2 krawców m. i 2 dam., 1 ślusarz, 1 kowal, 1 rymarz, 2 szewców, Radzymin 1 krawiec, 1 szewc, Strachówka 1 krawiec, Tłuszcz 4 dekarzy, 4 mularzy, 4 malarzy, 4 blacharzy, Zabrodzie 1 krawiec m., 1 fryzjer.

Pow. Sierpecki: m. Raciąż 1 dekarz, 1 stolarz, Żuramin 1 zegarmistrz, gm. Gójsk 1 fryzjer, Gutkowo 1 krawiec, 1 czapn., 1 rymarz, 1 szewc, 1 fryzjer.

Pow. Skierniewicki: gm. Dolcek 5 krawców, 2 czapn., 1 piekarz, 2 cholewk.

Pow. Sochaczewski: gm. Tułowiec 1 mularz, 1 krawiec m., Głusk 1 mularz, 1 malarz, 1 czapn., 1 rymarz.

Pow. Warszawski: m. Otwock 1 szklarz, 1 tokarz. 1 tapicer, 1 kuśnierz, 1 zegarm., 1 ślusarz, 1 rymarz, 1 introligator, Piaseczno 1 kamieniarz 1 brukarz, 1 cholewkarz, 1 mularz, 1 farbiarz, 1 czapn., 1 zegarm., Zakroczym 1 krawiec, gm. Falenica 1 kamieniarz, 4 brukarzy, 2 bednarzy, 2 kuśnierzy, 1 kotlarz.

Pow. Włocławski: gm. Baruchowo 1 bednarz, 1 kołodziej, 1 krawiec, 1 czapn., 1 fryzjer, Chodecz 1 brukarz, Dobiegniewo 1 krawiec, Kowal 1 mularz, Łęg 2 mularzy, 2 stolarzy, 2 bednarzy, 2 krawców, 2 czapników, 1 kowal Kłóbka 1 krawiec, 1 rymarz.

Wszelkich informacyj udzielają zainteresowane zarządy gmin wiejskich i miejskich oraz Izba Rzemieślnicza we Włocławku.

Izba Rzemieślnicza we Włocławku:
(—) J. Bodzanowski, prezes.
(—) **Jan Łazarewicz.** dyrektor.

KALENDARZYK

Wtorek, 18. 5. Feliksa
Środa, 19. 5. Celestyna
Czwartek, 20. 5. Bernarda

Na toruńskim bruku

— **Seans gry równoczesnej.** W ubiegły piątek zagrał p. Różański mistrz Torunia w grze szachowej, symultankę, na 20 szachownicach w lokalu Związku Zaw. Pracowników Miejskich, przy ul. Chełmińskiej 16. Po czterech godzinach gry p. Różański wygrał 13, zremisował 5 i przegrał 2 partie. Wynik ogólny 15½ : 4½ dla mistrza. Partie swoje wygrali pp. Markiewicz i Borchardt.

— **Licytacja używanego materiału taborowego.** Dnia 3 czerwca 1937 r. o godz. 10. odbędzie się w parku taborowym w Toruniu (vis a vis dworca kolejowego Toruń-Miasto) licytacja publiczna używanego materiału taborowego. Licytacja obejmuje: wozy taborowe, bryczki, powozy, uprzęże taborowe, uprzęże wyjazdowe, chomąta, lejce sznurkowe, sakwy (torby), filc ,potniki), łom wełniany (derki) w kg., łom parciany.

— **Związek Pań Domu** (Krzyżacka 5) w środę dnia 19 bm. o godz. 17. Bezpłatny pokaz nowości sezonowych znanej f-y Kałamajski w lokalu związku. Herbatka towarzyska. W piątek dnia 21 bm. o godz. 17. Czytelnia — Herbatka. Bridge.

— **Polski Związek Zachodni.** Zarząd Koła Polskiego Związku Zachodniego w Toruniu zawiadamia wszystkich członków, że w dniu 21 bm. o godz. 18 odbędzie się w Domu Społecznym w sali 79. III. p. walne zebranie Koła. Ze względu na ważność obrad obecność wszystkich członków konieczna.

— **Podziękowanie.** Zarząd Opieki Rodzicielskiej oraz kierownictwo szkoły powszechnej nr. 13 wyrażają w imieniu dziatwy szkolnej najserdeczniejsze podziękowanie JWPanu Dowódcy Bat. Saperów, JWPanu Dowódcy Batalionu Balonowego, PT. Kupiectwu miejscowemu oraz Szan. Obywatelstwu miasta Torunia za przychylną i życzliwie okazaną pomoc w urządzeniu kiermaszu szkolnego w dniu 9 maja br. Czysty zysk osiągnięty z tego kiermaszu, dzięki życzliwemu poparciu wszystkich ofiarodawców, pozwoli na pokrycie niejednego braku, w które szczególnie obfituje szkoła powszechna nr. 13 — jako jedna z najmłodszych a zarazem najbiedniejszych szkół. (—) chor. J. Kowalski, prezes. (—) A. Walter, kierownik szkoły. (—) R. Pawlikowski, sekretarz.

— **Wczorajsza burza,** jaka przeszła nad Toruniem koło godz. 16 pomimo dość gwałtownych wyładowań elektrycznych z silnie spiętrzonych chmur i rzęsistej ulewy, miejscami zmieszanej z drobnym gradem, nie wyrządziła nigdzie w mieście strat ani nie spowodowała żadnych wypadków. Po godzinie nad Toruniem zajaśniało słońce i wróciła pogoda przy odświeżonym powietrzu.

— **Porządkowanie skweru na pl. Bankowym** niezadługo dobiegnie końca. Już została uregulowana ulica koło gazowni, której chodniki wyprostowano i poszerzono, część skweru na murowanej podkładce doprowadzono do równego poziomu i wysadzono drzewkami; trwają jeszcze roboty przy oczyszczaniu gruntu z fundamentów po bramie rogatkowej bydgoskiej, poczym grunt po wyrównaniu będzie zamieniony w ogród z ławkami.

Baczność Rezerwiści wszystkich Kół w Toruniu. We wtorek dnia 18 maja rb. o godzinie 18. w czasie zajęć świetlicowych w Świetlicy Federacji P. Z. O. O. p. Szałach wygłosi pogadankę na temat: Przegląd polityczny i gospodarczy. Obecność wszystkich rezerwistów obowiązkowa.

— **Uwaga! Popołudniówki dla młodzieży w kinie „Mars".** Dziś i jutro 18 i 19 bm. od godz. 15 do 17 wyświetlany będzie w kinie „Mars" dla młodzieży przepiękny film z Martą Eggerth Kiepurową pt. „Słowik wiedeński". Ceny miejsc dla młodzieży: parter 25 gr., dorośli 50 gr. Balkon i loże po 70 gr. Dochód przeznacza się na obozy letnie i obóz wędrowny Przysposob. wojskowego kobiet do obrony kraju.

— **Nowi mistrzowie blacharscy.** Przed komisją egzaminacyjną dla rzemiosła blacharskiego Izby Rzemieślniczej w Toruniu złożyli egzamin mistrzowski pp. Józef Sosnowski i Hieronim Zieliński z Torunia.

— **Pokaz psów rasowych wraz z konkursami** organizuje Klub Kynologów na dni 5 i 6 czerwca w hali powystawowej na Bydgoskim. Informacyj udziela i przyjmuje zapisy biuro pokazu na placu tresury (ul. Nadbrzeże obok Grzyba) codziennie od 18 do 20 oraz prezes Kynologów dr. Schwartz, ul. Bydgoska 37, tel. 19-71 od g. 12 do 14.

— **Omal nie poważny wypadek samochodowy.** Wczoraj koło godz. 19.30 jechał ulicą Szeroką swym samochodem w kierunku pl. Bankowego powracający do domu radca Izby Przem. - Handlowej p. Zygmunt Migdołek z Gniezna wraz ze swą siotsrą Heleną. Szofer samochodu, nie znający Torunia, jechał prawą stroną, nie wiedząc, że w Toruniu po Szerokiej jeździ się po lewej. W miejscu, do którego dojeżdżało auto, zbliżają się ku chodnikowi szyny tramwajowe, po których mknął dość szybko tramwaj nr. 18 linii 1. Auto zatrzymało się w ostatniej chwili, za późno jednak, aby uniknąć zderzenia z tramwajem, który ze swej strony jechał w niezmienionym tempie. Wskutek starcia samochód został poważnie uszkodzony. Z jadących na szczęście nikt szwanku nie odniósł. Policja spisała protokół. Śledztwo wyjaśni kto zawinił wypadek: czy szofer, że nie przejechał na lewą stronę ulicy i zahamował auto na torze licząc na zatrzymanie tramwaju, czy motorniczy, że tego nie uczynił, pomimo, że widział na torze przeszkodę. Faktem jest, że ...ai najechał na samochód.

Dzień w Toruniu

Wtorek, dnia 18 maja

Druga ofiara Wisły wydobyta z topieli
Pogrzeb odbył się w pierwsze święto

Dzień później po wyłowieniu zwłok śp. Rydzeńskiego odnaleziono również ciało śp. Kilichowskiego, drugiej ofiary tragicznego utonięcia w pamiętną niedzielę — w dniu otwarca sezonu sportów wodnych. Zwłoki śp. Kilichowskiego wydobył z Wisły poniżej mostu kolejowego w piątek 14 bm. p. Kubacki właśc. wypożyczalni łodzi spacerowych.

Pogrzeb śp. Kilichowskiego odbył się w pierwsze święto Zielonych Świąt o godz. 16. z kostnicy szpitala miejskiego.

Obrady Przyjaciół Związku Strzeleckiego
z powiatu toruńskiego

W tych dniach odbyło się w Toruniu w sali kina „Mars" zebranie delegatów kół Przyjaciół Zw. Strzeleckiego z powiatu toruńskiego. Reprezentowane były wszystkie koła gminne w liczbie 10 oraz 2 z Podgórza i Chełmży.

Przewodniczył prezes powiatowy p. wice starosta Czerny. który na wstępie powitał przybyłego na zebranie p. starostę Bruniewskiego i delegatów, po czym wygłosił sprawozdanie z działalności organizacyjnej Towarzystwa Przyjaciół ZS. i omówił program prac na przyszłość. Jak się okazuje, Stowarzyszenie w powiecie toruńskim najwięcej wysiłków wkłada w otaczanie naszej młodzieży strzeleckiej opieką, aby ująć jej trosk dnia codzien. i w ten sposób by mogła ona zaprawiać się do swych szczytnych zadań. O potrzebie zwiększonej opieki mówili jeszcze pp. starosta Bruniewski i prezes powiat. ZS. Gierszewski odwołując się do uczynności i energii panów wójtów i sekretarzy gminnych, polecając młodzież ich nadal troskliwości. Kapitan Jastrzębski omówił szczegółowo stan wychowania fizycznego i przygotowania wojskowego strzelców zwłaszcza pod względem wyszkolenia w ćwiczeniach polowych. Strzelcy toruńscy znajdują się tu na poziomie normalnym. Następnie prezes pow. p. Czerny podnosił że mimo różnych trudności praca w komórkach strzeleckich stale posuwa się naprzód. Przyczyniają się do tego fundusze, dostarczane Związkowi Strzeleckiemu przez Towarzystwo Przyjaciół czym trudzi się dyr. KKO powiat. p. Zaleski. Zebranie zakończyła dyskusja nad sprawozdaniami prezesów poszczególnych kół, jak Podgórza, Chełmży, Lulkowa, Lubicza i innych, w której poruszano różne zagadnienia, związane z wychowaniem obywatelskim strzelców i dalszej ich zaprawie żołnierskiej.

Wystawa robót ręcznych i rysunków
w gimnazjum im. M. Kopernika

Ktokolwiek przechodzi w godzinach porannych (często także i popołudniowych) ulicą Zaułek Prosowy, ten bardzo często słyszy stuki, szmery, zgrzyty, warkot maszyn itd. Ze dziwieniem rozgląda się. chcąc się dowiedzieć, skąd te odgłosy pochodzą. Nareszcie przekonuje się, że dźwięki te i szumy płyną z gmachu państw. gimnazjum im. M. Kopernika. Co u licha? — myśli sobie przedwojenny maturzysta. Za naszych czasów takich rzeczy w gimnazjach nie wyprawiano.

I rzeczywiście. Przedwojenne szkoły średnie nastawione były wyłącznie na wychowanie intelektualne, a pod tym względem zaznacza się obecnie głęboka zmiana. Przede wszystkim obok wychowania fizycznego (szkolenie sprężystości ciała) zwrócono uwagę na wartość i znaczenie pracy fizycznej i przysposobienia technicznego młodzieży. Silniej i realniej łączy to ucznia z rzeczywistością wśród której żyje, a z dotychczasowego przebywania wyłącznie w kręgu myśli i teorii sprowadza go na praktyczny teren życia codziennego. To szkolenie zmysłu praktycznego a także i estetycznego jest jedną z walnych zdobyczy nowej szkoły. Roboty ręczne dostarczają także sposobności do wychowania państwowego. Już nie mówiąc o tym, że zupełnie innym żołnierzem będzie ten, kto umie obchodzić się z każdym narzędziem i z każdą maszyną i kto w sobie „dryg" do tych rzeczy wytworzy, co przy dzisiejszym technicznym charakterze wojny ma wielkie znaczenie, ale jeszcze na lekcj. robót ręcz. uczeń zapoznaje się z budową łodzi, samolotu, okrętów i t. d., a ostatnio w związku z hasłem motoryzacji kraju z budową pojazdów mechanicznych i uczy się nimi kierować.

Komukolwiek też te sprawy nie są obce, ten nie omieszka zwiedzić do 22 bm. Wystawy robót ręcznych we wspomnianym gimnazjum. Zobaczy tam masę przedmiotów wykonanych przez uczniów zakładu: z drzewa, metalu, szkła, z działu motorków elektrycznych, instalacyj radiowych itd. Osobny dział reprezentuje tam meblarstwo, urządzenia wnętrz. Jeszcze jeden dział stanowią prace kółka modelarskiego, dalej jeszcze kółko miłośników radia itd.

W ścisłym związku z wychowaniem estetycznym młodzieży pozostaje nauka rysunków, na którą najnowsze programy liceów kładą duży nacisk. Pracę też uczniów z tego zakresu nauki gimnazjalnej będzie mogła publiczność zwiedzić równocześnie. W sali tuż obok można podziwiać, przypatrując się dużej ilości najrozmaitszą techniką wykonanych rysunków i obrazów barwnych, do jakich rezultatów może doprowadzić kilkunastoletniego chłopca kilkuletnia nauka w szkole średniej w dziedzinie sztuk plastycznych.

Z sali sądowej

To była „zabawa rodzinna"

We wsi Pędzewo pod Toruniem zamieszkują gospodarze Zarzyccy, opodal nich ich zięć, Franciszek Pawłowski. Złośliwi powiadają, że „chroń mnie Panie, od ognia, wojny, głodu i teściowej". Niesłusznie jednak, bo czasami bywa przykrą nie tyle teściowa co teść a jak w tym wypadku przykrym jest sam pan zięć. Jest to dla starszej swej rodziny, jaką są teście, Ksantyp prawdziwy, jakkolwiek o Ksantypie nie słyszał jeszcze na pewno.

Otóż „miły" ten „zięciulek" wadził się ze swym teściem ustawicznie, nie tak bardzo jednak, by dochodziło do scen gorszących. Dopiero z dniem 10 marca rb. taktyka jego zmieniła się gruntownie. Pod pozorem, że teść włamał się do jego obórki, przybył on dnia tego pod dom Zarzyckich i począł tak lżyć teścia, że ten, zwykle ustępliwy starzec, począł mu się odwzajemniać równą miarą. Wówczas Pawłowski przeskoczył przez płot i chwyciwszy za kłódkę żelazną począł nią z całych sił okładać teścia po głowie. Na jęki katowanego wybiegła z zabudowań cała rodzina Zarzyckich i rzuciła się z czym popadło na napastnika. Krzyk bitego Pawłowskiego zwabił znajdującego się opodal kompana jego, niejakiego Jana Masłowskiego, „wojaka" z pod marki „Czysta Awantura", który nie namyślając się wiele ruszył na rodzinę Zarzyckich z widłami. Groźna ta bójka trwała długo a jej epilog rozegrał się onegdaj przed Sądem Grodzkim.

Tamże zajęli zasłużone miejsce oskarżonych o ciężkie pobicie staruszka Pawłowski i Masłowski, którzy czyn swój starali się zbagatelizować. U Zarzyckich „nic się nie działo", nie było „żadnych wideł", jedynie malutkie, maluśkie „widełki", niemal że widelec; kłódka od stodoły była „kłódeczką" od kuferka; zresztą nie oni bili lecz „bronili się przed napadającymi" ich Zarzyckimi, którzy dziwnym tylko trafem nie znajdowali się na ich, lecz na swoim podwórku. Słowem była „zabawa rodzinna" i aż dziwne, że w takie prywatne sprawy sąd się miesza. Skargę Zarzyckich powinien sąd oddalić!

Sąd postąpił jednak inaczej, jak się to mówi, „po sprawiedliwości". Po rozprawie, która wykazała winę obu oskarżonych, uznał ich winnymi pobicia starca i innych osób, które napastowali i każdego z nich skazał na 6 miesięcy więzienia. Nie wszystkie bowiem „zabawy rodzinne" są dozwolone. Pędzewo, którym zawadiacy dają się we znaki, wyrok przyjmie z uznaniem. Tam ludzie lubią się bawić bez „widelców" i „kłódeczek".

DYŻUR APTEK.

W śródmieściu: apteka Centralna — ul. Chełmińska. Na Bydgoskim Przedm. Apteka św. Anny — ul. Mickiewicza. Na Mokrem — Apteka pod Łabędziem — ul. Kościuszki.

Z Teatru Ziemi Pomorskiej

OSTATNIE PRZEDSTAWIENIE „MATURY" Z P. MŁODZIEJOWSKĄ - SZCZURKIEWICZOWĄ PRZED URLOPAMI ARTYSTÓW.

Po dłuższym objeździe miast Pomorza we czwartek, dnia 20 bm. Teatr Ziemi Pomorskiej wystawia po raz ostatni przed urlopami artystów doskonałą sztukę Fodora p. t. „Matura", z gościnnym występem p. Nuny Młodziejowskiej - Szczurkiewiczowej.

Pewni jesteśmy, że w dniu tym przybędą do teatru wszyscy melomani naszego miasta, by pożegnać artystów przed udaniem się ich na wypoczynek.

Bilety wcześniej do nabycia w przedsprzedaży — ratusz — Tow. Krajoznawcze.

REPERTUAR TEATRU ZIEMI POMORSKIEJ.

Wtorek, 18. 5. — teatr nieczynny.
Środa, 19. 5. — teatr nieczynny.
Czwartek, 20. 5. — Toruń — „Matura" — godz. 20-ta.

KINA.

ARIA — „Rose - Marie" i „Za chwilę szczęścia (ostatni raz).
AS — „Anthony Adverse".
MARS — „Słowik Wiednia".
ŚWIT — „Władca Kalifornii" (ostatni raz).

Dzień Harcerstwa

Koło Przyjaciół Harcerzy (KPH.) przy Hufcach w Toruniu zawiadamia, iż w dniu 23 maja br. (zamiast 6. czerwca) odbędzie się Dzień Harcerstwa bardzo uroczyście obchodzony w tym roku.

W dniu tym zorganizowana będzie między innymi zbiórka uliczna do puszek oraz zabawa z loterią fantową, której dochód przeznaczony jest w całości na obozy letnie dla zuchów i harcerzy niezamożnych rodzin.

Już w najbliższych dniach rozpocznie się zbiórka fantów do loterii, przeto Zarząd K. P. H. zwraca się z apelem do miejscowego społeczeństwa, które znane jest z ofiarności, o przyjście z pomocą w tej akcji.

Szczegółowy program Dnia Harcerstwa podany będzie do wiadomości w późniejszym terminie.

Jubileusz Sokoła III w Toruniu

W pierwsze święto Sokół III w Toruniu obchodził uroczysty jubileusz 10 rocznicy swego istnienia. Gniazdo to powstało 10 lat temu z inicjatywy drh. Bolesława Makowskiego. Organizacyjne zebranie tej placówki sokolej odbyło się dnia 10 kwietnia 1927. W skład komitetu organizacyjnego wchodzili drh.: Bol. Lendzion, Durmowicz, Makuracki, Piotrowicz i inni. Pierwszym prezesem był drh. Wojciech Pawlak. Gniazdo to pracowało w ciągu 10 lat bardzo intensywnie. Poza ideą wychowania fizycznego zarząd gniazda krzewił własną ideę, opartą na prawdach idei katolickiej.

W dniu jubileuszu zasłużonego gniazda odprawiono mszę św. w kaplicy św. Józefa na Bielanach.

O godz. 17 odbyła się w sokolni przy ul. Chełm. Szosa uroczysta akademia sokola. Akademię otworzył obecny prezes gniazda drh. Bąk Jakub. Na program akademii złożyły się deklamacje, odczyt o historii gniazda oraz wręczenie dyplomów jubilatom.

Uroczystość zakończono odśpiewaniem wspólnej pieśni.

Ze sportu

KLUB SPORTOWY ZWIĄZKU STRZELECKIEGO — JEDNOŚĆ 2:2

W pierwszy dzień Zielonych Świąt odbyły się na boisku miejskim towarzyskie zawody piłki nożnej pomiędzy drużynami Klubu Sportowego Związku Strzeleckiego i Jednością. K. S. Z. S. wywalczył zasłużone remis z B-klasową Jednością. Mecz miał żywy i ciekawy przebieg emocjonując widzów licznymi sytuacjami podbramkowymi. Strzelcami bramek dla K. S. Z. S. byli Michalak i Dąbrowski (z karnego). W przedmeczu II drużyna Jedności pokonała nieznacznie II drużynę K. S. Z. S. w stosunku 3:2.

†

W czwartek, dnia 13 maja 1937 r. zmarł po długich i ciężkich cierpieniach

ś. p.

Antoni Sobczak

pracownik elektrowni miejskiej

przeżywszy lat 61.

W Zmarłym straciliśmy długoletniego i sumiennego pracownika.

Zarząd Miejski w Bydgoszczy

3509 **Elektrownia.**

Bydgoszcz, dnia 15 maja 1937 r.

Pogrzeb odbył się w niedzielę, dnia 16 maja 1937 r. na Bielawach.

Programy radiowe

Wtorek, 18 maja

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI

6.30 Pieśń majowa z Wieży Mariackiej w Krakowie. 6.33 Gimnastyka. 6.50 Muzyka (płyty). 7.00 Dz. poranny. 7.10 „ Parę informacyj". 7.15 Audycja dla poborowych. 7.35 Muzyka (płyty). 8.00 Audycja dla szkół. 8.10—11.00 Przerwa. 11.00—11.57 Audycje dla szkół: 1) Z okazji „Dnia Dobrej Woli", 2) „W szkolnym ogródeczku" — obrazek słuchowiskowy w opracowaniu Stanisława Sojeckiego (z Poznania). 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03 Mała Orkiestr P. R. pod dyr. Zdzisława Górzyńskiego. 12.40 Dziennik południowy. 12.50 „Skrzynka rolnicza" — inż. Wacław Tarkowski. 13.00—15.00 Przerwa. (Patrz programy lokalne). 15.00 Wiadomości gospodarcze. 15.15 Muzyka lekka w wykonaniu słynnych artystów (płyty). 16.00 „Stolica i jej sprawy." 16.10 „Życie kulturalne stolicy" 16.15 „Skrzynka PKO.". 16.30 Zespół Stefana Rachonia. 17.00 „Dni powszednie państwa Kowalskich" — powieść mówiona w opracowaniu Marii Kuncewiczowej. 17.15 Koncert solistów z Wystawy Radiowej w Katowicach. Wykonawcy: Magdalena Polówna (śpiew) Antoni Szafranek (skrzypce), Karol Szafranek (akompaniament). 17.50 „Symfonian Drucik o kobiecie" — monolog Jana Tyszkiewicza. Odczyta Zdzisław Karczewski. 18.00 Pogadanka aktualna. 18.10 „Sport w miastach i miasteczkach" — pogadanka (z Krakowa). 18.20 Orkiestra Dajosa Beli (płyty). 18.45 Program na jutro. 18.50 Pogadanka aktualna. 19.00 „Dyskutujmy": „Antagonizm wsi i miasta" — dyskusję zagai Jerzy Michałowski. 19.20 Mniej znane walce — w wykonaniu Wileńskiej Orkiestry P. R. 20.00 12-ta pogadanka z cyklu „O instrumentach orkiestry symfonicznej" — „Perkusja" — wygł. prof. Łucjan Kamieński (z Poznania). 20.15 Koncert symfoniczny (z Poznania). Wykonawcy: Orkiestra Symfoniczna pod dyr. Zygmunta Latoszewskiego i Guenther Schulz - Fuerstenberg (wiolonczela). W przerwie około godziny 21.00 Dziennik wieczorny i Pogadanka aktualna. 22.30—22.50 „Odchylenie od normy" — fragment z dzieła prof. Jana Bystronia: „O komiźmie". 22.50 Muzyka lekka (płyty). 23.05—1.00 Patrz programy lokalne Warszawy II i Lwowa.

ROZGŁOŚNIA POMORSKA

7.10—7.15 „Parę informacyj". 7.35—8.00 Muzyka — płyty z Warszawy. 12.50—13.00 Pomorska gazetka rolnicza. 13.00—14.00 Różne instrumenty muzyczne (płyty). 15.15—15.35 Orkiestra Marka Webera (płyty). 15.35—15.40 Życie kulturalne Pomorza. 15.40—16.00 Pieśniarze filmowi (płyty). 16.00—16.15 „Kilka uwag o trefnej rybie" — odczyt wygł. ze studio w Bydgoszczy dr. Włodzimierz Kulmatycki. 18.20—18.45 Parnas muzyczny — 10-ta audycja (płyty). Muzyka kwartetowa. 18.45—18.50 Program na jutro. 22.50—23.00 Płyty z Warszawy.

Środa, 19 maja

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI

Pieśń majowa z Wieży Mariackiej w Krakowie. 633 Gimnastyka. 6.50 Muzyka (płyty). 7.00 Dziennik poranny. 7.10 „Parę informacyj". 7.15 Audycja dla poborowych. 7.35 Muzyka (płyty). 8.00 Audycja dla szkół. 8.10—11.30 Przerwa. 11.30 Audycja dla szkół. 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03 Koncert w wykonaniu Orkiestry Rozrywkowej pod dyrekcją Bronisława Nagujewskiego (z Łodzi). 12.40 Dziennik południowy. 12.50 „Witaminowe sałatki" — pogadanka Zofii Czerny. 13.00—15.00 Przerwa (patrz programy lokalne). 15.00 Wiadomości gospodarcze. 15.15 Muzyka salonowa w wykonaniu Małej Orkiestry P. R. 15.35 „Skrzynka techniczna" — red. Wacław Frenkiel. 16.10 Słuchowisko dla dzieci starszych p. t. „Ojcowizna" zradiof. podług B. Prusa. 16.35 Orkiestry mandolinistów im. Moniuszki z Wełnowca. 17.00 „O kampanii kijowskiej" — odczyt wygłosi Ryszard Wraga. 17.15 Koncert solistów: Wykonawcy: Stefania Millerowa — śpiew, Stanisław Jarzębski — skrzypce, Akomp. prof. Ludwik Urstein. 17.50 „Z psychologii zwierząt" — pogadanka wygłosi dr. Roman Wojtusiak (z Krakowa). 18.00 Wiadomości sportowe. 18.20 Muzyka lekka z udziałem chóru Belmonta (płyty). 18.45 Program na jutro. 18.50 Piękno i ład w chacie wiejskiej — pogadanka, wygł. Józef Nikodem Kłosowski. 19.00 „Prus w perspektywie czasu" — szkic literacki dr. Tadeusza Boy - Żeleńskiego. 19.15 Płyty dla znawców: Cezar Franck: Kwintet f-moll w wykonaniu Alfreda Cortot — fortepian, oraz Kwartetu smyczkowego „International" (Mangcot, Pecker, Howard, Withers). 19.50 Marta Eggerth i Jan Kiepura w repertuarze filmowym (płyty). 20.35 „Chwila biura studiów". 20.45 Dziennik wieczorny. 20.55 Pogadanka aktualna. 21.00 Koncert chopinowski. Wykonawcy: Jerzy Lefeld — fortepian, Tadeusz Lifan — wiolonczela, Ignacy Rosenbaum — fortepian. 21.40 Przerwa. 21.45 Józef Haydn: Muzyka do dramatu „Król Lear" (I wyk.) w wykonaniu Orkiestry Filharmoników wiedeńskich pod dyr. Oswalda Kabasty. (Transmisja z Wiednia). 22.10 Muzyka taneczna w wykonaniu Zwiększonej Orkiestry Tadeusza Seredyńskiego (ze Lwowa). 23.0—1.00 Patrz programy lokalne Warszawy II i Lwowa.

ROZGŁOŚNIA POMORSKA

7.10—7.15 „Parę informacyj". 7.35—8.00 Muzyka — płyty — z Warszawy. 13.00—14.00 Muzyka orkiestrowa (płyty). 15.15—15.35 Parafrazy fortepianowe z oper i operetek (płyty). 15.35—15.40 Wiadomości społeczne. 15.40—16.00 Tanga i Foxtroty (płyty). 16.00—16.10 „Kwitnące balkony" — pogadanka wygłosi Janina Ginett - Wojnarowiczowa. 18.20—18.25 Pogadanka społeczna „Chwilka radiofonizacji szkół powszechnych" — w opracowaniu Stefana Krassowskiego. 18.25—18.45 Muzyka polska (płyty). 18.45—18.50 Program na jutro. 19.15—19.45 Potpourri z operetek (płyty). 19.45—20.15 „Rajhy na Kaszubach" — obrazek słuchowiskowy w gwarze kaszubskiej w opracowaniu Marty Stankowej wyk. Koło Kaszubów w Toruniu „Stanica". 20.15—20.35 Muzyka kameralna (ze studia w Bydgoszczy) Antoni Dworzak: Trio smyczkowe C-dur. Wykonawcy: Halina Wojciechowska i Franciszek Kaźmierczak — skrzypce, Alfons Roesler — altówka.

Dalsze doskonalenie programu.

W ciągu maja Polskie Radio rozpoczyna tytułem próby nadawanie specjalnych nocnych koncertów do godz. 1 w nocy. Koncerty te nadawać będzie jedynie Rozgłośnia Lwowska Polskiego Radia, która dzięki podniesieniu energii w antenie do 50 kw, jest obecnie jedną z najlepiej słyszalnych polskich stacyj.

Nocne koncerty Polskiego Radia mają znaczenie nie tylko dla słuchaczy w kraju, którzy dzięki temu mają możność słuchania muzyki do późna w nocy, ale również spełniają bardzo ważną funkcję propagandową, gdyż są jedynymi polskimi audycjami, nadawanymi po północy przez silną stację radiową, dostępną dla odbiorników lampowych całej Europy.

Zlecenie Nr. 271/IX. (3443

PRZETARG PUBLICZNY

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Toruniu zwraca uwagę na ogłoszony w Monitorze Polskim w Nr. 108 z dnia 13 maja 1937 r. przetarg publiczny na budowę wieży reflektorowej konstrukcji żelaznej w Toruniu. Termin składania ofert upływa dnia 11 czerwca br. o godz. 12-ej.

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Toruniu.

LICYTACJA PRZYMUSOWA

Dnia 20 maja godz. 9 sprzedawać będę w Borku i Skłudczewie za gotówkę: krowy, konie, warchlaki, maneż, pługi, brony i wiele innych.

(—) Bernard Linde, Komornik.

LICYTACJA PRZYMUSOWA

Dnia 19 maja godz. 11 sprzedawać będę u sped. Sadeckiego przy ul. Mickiewicza 8 za gotówkę: szafy, kanapy, fotele i wiele innych przedmiotów.

(—) Bernard Linde, Komornik.

Zlecenie Nr. 1771/4. (3492

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI

Na podstawie §§ 83 i 84 Postępowania Egzekucyjnego (Dz. U. R. P. Nr. 62 poz. 580 z 1932 r.), Urząd Skarbowy w Lipnie podaje do ogólnej wiadomości, że w dniu 29 maja 1937 r. o godz. 11 w majątku Zajeziorze gm. Kikół pow. lipnowskiego celem uregulowania zaległych podatków Duszyńskiego Władysława odbędzie się publiczna licytacja w I terminie — fortepianu, oszacowanego na 600 zł.

Zajęty fortepian można oglądać w dniu licytacji od godziny 9 u płatnika w Zajeziorze.

Lipno, dnia 11 maja 1937 r.

Za Naczelnika Urzędu:
(—) Wacław Ossowski,
podreferendarz.

Zlecenie Nr. 1774/4. (3494

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI

Na podstawie §§ 83 i 84 Postępowania Egzekucyjnego (Dz. U. R. P. Nr. 62 poz. 580 z 1932 r.), Urząd Skarbowy w Lipnie podaje do ogólnej wiadomości, że w dniu 22 maja 1937 r. o godz. 12-ej w pierwszym terminie w majątku Kisielewo gminy Zaduszniki pow. lipnowskiego, należącego do Smolińskiego Władysława, celem uregulowania zaległych podatków, odbędzie się publiczna licytacja następujących ruchomości i inwentarza:

1) kareta czarna zwykła w stanie średn. zł. 300,—
2) pianino marki „Hoelling" zł. 500,—
3) kredens orzechowy dwudrzwiowy stan bardzo dobry zł. 200,—
4) maszyna do szycia f-my „Singer" zł. 150,—

Zajęte przedmioty można oglądać w dniu licytacji od godz. 12-ej w majątku Kisielewo gm. Zaduszniki.

Lipno, dnia 10 maja 1937 r.

Za Naczelnika Urzędu:
(—) Wacław Ossowski,
podreferendarz.

Zlecenie Nr. 1772/4. (3493

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI

Na podstawie §§ 83 i 84 Postępowania Egzekucyjnego (Dz. U. R. P. Nr. 62 poz. 580 z 1932 r.), Urząd Skarbowy w Lipnie podaje do ogólnej wiadomości, że w dniu 28 maja 1937 r. o godz. 14 w majątku Chlebowo gm. Jastrzębie pow. lipnowskiego, celem uregulowania zaległych podatków Pomirskiego Eugeniusza, odbędzie się publiczna licytacja inwentarza: świniaków wagi à 50 kg 16 sztuk, oszacowanych na 400 zł, jałówek czarnograniastych rocznych, oszacowanych na 180 zł.

Z uwagi na to, że licytacja wyznaczona w pierwszym terminie na dzień 29 kwietnia 1936 r. nie doszła do skutku, wymieniony inwentarz, w myśl § 92 powołanego na wstępie rozporządzenia, może być sprzedany za cenę niższą od oszacowania.

Zajęty inwentarz można oglądać w majątku Chlebowo w dniu licytacji od godziny 12.

Lipno, dnia 11 maja 1937 r.

Za Naczelnika Urzędu:
(—) Wacław Ossowski,
podreferendarz.

Zlecenie Nr. 1770/4. (3491

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI

Na podstawie §§ 83 i 84 Postępowania Egzekucyjnego (Dz. U. R. P. Nr. 62 poz. 580 z 1932 r.), Urząd Skarbowy w Lipnie podaje do ogólnej wiadomości, że dnia 31 maja 1937 roku o godzinie 10 w majątku Ciełuchowo gm. Kikół pow. lipnowskiego celem uregulowania zaległych podatków Olszewskiego Eugeniusza, odbędzie się publiczna licytacja w I terminie inwentarza: krów rasy holenderskiej czarnograniastych w wieku 5—7 lat, 6 sztuk, oszacowanych na 1500 zł.

Zajęte przedmioty można oglądać w dniu licytacji od godziny 8 w maj. Ciełuchowo.

Lipno, dnia 11 maja 1937 r.

Za Naczelnika Urzędu:
(—) Wacław Ossowski,
podreferendarz.

Zlecenie Nr. 1783/4. (3501

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI

Na podstawie §§ 83 i 84 Postępowania Egzekucyjnego (Dz. U. R. P. Nr. 62 poz. 580 z 1932 r.), Urząd Skarbowy w Lipnie podaje do ogólnej wiadomości, że w dniu 22 maja 1937 r. o godz. 10,00 rano w pierwszym terminie w majątku Ligowo gm. Ligowo pow. lipnowskiego, należącego do Spadkobierców Dziewanowskiego Aleksandra, celem uregulowania zaległych podatków, odbędzie się publiczna licytacja następujących ruchomości:

1) kaseta stan dobry 1 szt. zł. 500,—

Zajęte przedmioty można oglądać w dniu licytacji od godz. 9.30 rano w majątku Ligowo.

Lipno, dnia 10 maja 1937 r.

Za Naczelnika Urzędu:
(—) Wacław Ossowski,
podreferendarz.

Numer akt: Km. 184/37.

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI NIERUCHOMOŚCI.

Komornik Sądu Grodzkiego w Nowem, Jan Chudziński, mający kancelarię w Nowem, ul. Kościuszki Nr. 4, na podstawie art. 676 i 679 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 19 czerwca 1937 r. o godz. 9-ej w Sądzie Grodzkim Nowe odbędzie się sprzedaż w drodze publicznego przetargu należącej do dłużnika Franciszka Kotlewskiego w Bzowie nieruchomości: Bzowo tom 99 c. wykaz L. 136, składającej się: z domu mieszkalnego, murowany pod dachówką, stan dobry, w tym mieszczą się: 4 pokoje i kuchnia, przedsionka, piwnica i strych. Stajnia murowana pod dachówką stan dobry. Stodoła z drzewa pod dachówką, stan średni. Drewnik z drzewa pod papą stan zużyty.

Nieruchomość oszacowana została na sumę zł. 23.172,—, cena zaś wywołania wynosi zł. 17.379,—.

Przystępujący do przetargu obowiązany jest złożyć rękojmię w wysokości zł. 2.317,20.

Nieruchomość ma urządzoną księgę wieczystą przechowaną w Sądzie Grodzkim w Nowem.

Rękojmię należy złożyć w gotowiźnie albo w takich papierach wartościowych bądź książeczkach wkładowych instytucyj, w których wolno umieszczać fundusze małoletnich. Papiery wartościowe przyjęte będą w wartości trzech czwartych części ceny giełdowej.

Przy licytacji będą zachowane ustawowe warunki licytacyjne, o ile dodatkowym publicznym obwieszczeniem nie będą podane do wiadomości warunki odmienne.

Prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do licytacji i przesądzenia własności na rzecz nabywcy bez zastrzeżeń, jeżeli osoby te przed rozpoczęciem przetargu nie złożą dowodu, że wniosły powództwo o zwolnienie nieruchomości lub jej części od egzekucji, że uzyskały postanowienie właściwego sądu, nakazujące zawieszenie egzekucji.

W ciągu ostatnich dwóch tygodni przed licytacją wolno oglądać nieruchomość w dni powszednie od godziny 8-ej do 18-ej, akta zaś postępowania egzekucyjnego przeglądać można w Sądzie Grodzkim w Nowem, ul. Sądowa.

U w a g a. Uwzględnione zostaną oferty tylko tych licytantów, którzy w terminie licytacji przedłożą zezwolenie Urzędu Wojewódzkiego (Wydział Rolnictwa dla Reformy Rolnej) wzgl. odnośnej władzy administracyjnej na nabycie przewłaszczenia.

Nowe, dnia 13 maja 1937 r.

(—) Jan Chudziński, Komornik.

OBWIESZCZENIE

Uchwałą Rady Miejskiej z dnia 10 lutego 1937 r. zatwierdzoną przez Pana Wojewodę Pomorskiego dekretem z dnia 23. IV. 37 r. Nr. SFF 2/14, postanowiono pobierać opłaty na pokrycie kosztów za zużytkowanie sieci kanalizacyjnej i za wywóz śmieci na rok gospodarczy 1937/38 (od 1 kwietnia 1937 r. do 31 marca 1938 r.) według następujących stawek:

1) za utrzymanie sieci kanalizacyjnej: 73% dodatku do podatku budynkowego i za utrzymanie ścieków wody deszczowej 7,3% dodatku do podatku budynkowego;

2) za wywóz śmieci 79.7% dodatku do podatku budynkowego. Według obowiązujących statutów, właściciele nieruchomości (budynków) winni uiścić powyżej powołane opłaty w Głównej Kasie Miejskiej w ratach kwartalnych, najpóźniej do 16-go maja, 16 sierpnia, 16 listopada i 16 lutego.

Od zaległości pobiera się odsetki za zwłokę, począwszy od dnia następnego po upływie terminu płatności. (235

Zarząd Miejski w Grudziądzu.

Zlecenie Nr. 1781/4. (3497

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI

Na podstawie §§ 83 i 84 Postępowania Egzekucyjnego (Dz. U. R. P. Nr. 62 poz. 580 z 1932 r.), Urząd Skarbowy w Lipnie podaje do ogólnej wiadomości, że w dniu 21 maja 1937 r. o godz. 12,30 w pierwszym terminie w majątku Tłuchowo gminy Tłuchowo pow. lipnowskiego, należącego do Sztyma Walentego, celem uregulowania zaległych podatków odbędzie się publiczna licytacja następujących ruchomości:

1) kredens dębowy stan średni 1 szt. zł. 150,—
2) zegar w dęb. oprawie stojący 1 szt. zł. 100,—
3) lustro tremo w dęb. oprawie 1 szt. zł. 50,—
4) kanapa pluszowa 1 szt. zł. 100,—
5) stół dębowy okrągły 1 szt. zł. 30,—
6) foteliki wyściełane 8 szt. zł. 80,—

Zajęte przedmioty można oglądać w dniu licytacji od godz. 12 rano w majątku Tłuchowo.

Lipno, dnia 10 maja 1937 r.

Za Naczelnika Urzędu:
(—) Wacław Ossowski,
podreferendarz.

Zlecenie Nr. 1780/4. (3498
Urząd Skarbowy w Lipnie
L. P. 334962/IV/37.

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI

Na podstawie §§ 83 i 84 Postępowania Egzekucyjnego (Dz. U. R. P. Nr. 62 poz. 580 z 1932 r.), Urząd Skarbowy w Lipnie podaje do ogólnej wiadomości, że w dniu 21 maja 1937 r. o godz. 10,00 rano w pierwszym terminie w majątku Kłobukowo gminy Tłuchowo pow. lipnowskiego, należącego do Okmińskiego Mieczysława, celem uregulowania zaległych podatków, odbędzie się publiczna licytacja następujących ruchomości:

1) fortepian firmy „Howel“ 1 szt. zł. 800,—
2) szafa bieliźniarka dęb. z lustr. 1 szt. zł. 50,—
3) krzesła kol. jasny oparcia wypl. 3 szt. zł. 35,—
4) stół dęb. rozsuwany na 12 osób 1 szt. zł. 80,—
5) szafa biblioteka kol. jasny 2-drzwiowa nie rozbierana 1 szt. zł. 30,—
6) krzesła wyściełane jutą i mały stolik koloru orzech 7 szt. zł. 250,—

Zajęte przedmioty można oglądać w dniu licytacji od godz. 10,00 rano w majątku Kłobukowo gm. Tłuchowo.

Lipno, dnia 10 maja 1937 r.

Za Naczelnika Urzędu:
(—) Wacław Ossowski,
podreferendarz.

Zlecenie Nr. 1786/4. (3504

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI

Na podstawie §§ 83 i 84 Postępowania Egzekucyjnego (Dz. U. R. P. Nr. 62 poz. 580 z 1932 r.), Urząd Skarbowy w Lipnie podaje do ogólnej wiadomości, że w dniu 21 maja 1937 r. o godz. 17,30 w pierwszym terminie w majątku Wyczałkowo gminy Tłuchowo pow. lipnowskiego, należącego do Kłobuszowskiego Władysława, celem uregulowania zaległych podatków, odbędzie się publiczna licytacja następujących ruchomości:

1) fortepian firmy „Siedler“ 1 szt. zł. 500,—
2) maszyna do szycia f-y „Singer“ 1 szt. zł. 100,—
3) szafa do ubrań jesionowa 1 szt. zł. 30,—
4) kredens dębowy fornier. rozb. 1 szt. zł. 40,—

Zajęte przedmioty można oglądać w dniu licytacji od godz. 17,00 w majątku Wyczałkowo.

Lipno, dnia 10 maja 1937 r.

Za Naczelnika Urzędu:
(—) Wacław Ossowski,
podreferendarz.

Zarząd Spółki Akcyjnej „UNIA“
ZJEDNOCZONE FABRYKI MASZYN DAWN. A. VENTZKI I PETERS
W GRUDZIĄDZU

podaje do wiadomości, że Zwyczajne Walne Zgro madzenie PP. Akcjonariuszy, odbyte dnia 10-go maja 1937 r., postanowiło:

do p. 1) i 2) przyjąć do wiadomości i aprobaty sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej za rok obrachunkowy 1936,

do p. 3) zatwierdzić bilans oraz rachunek strat i zysków na dzień 31. 12. 1936 r:

AKTYWA: 1) Majątek stały. Grunty zł. 420.934,39. Budynki fabryczne i gospodarcze zł. 1.623.035,96. Budynki mieszkalne zł. 277.215,83. Maszyny i urządzenia zł. 3.082.891,65. Zakłady Siły i Światła zł. 252.314,42. Ruchomości zł. 4.630,51. Tabor przewozowy zł. 12.766. — Modele zł. 29.046,37. Razem zł. 5.702.835,13. — 2) Majątek płynny. Kasa zł. 7.732,19. Weksle zł. 8.143,55. Banki zł. 37.430,16. Papiery wartościowe i udziały zł. 36.672,50. Akcje własne do zbycia zł. 47.650.—. Kaucje zł. 998.179,—. Dostawcy zł. 1.133,59. Różni zł. 36.424,07. Odbiorcy zł. 756.113,28. Należność z układów konwersyjnych zł. 106.237,55. Regresy żyrowe zł. 133.094.55. Akcepty Banku Akceptacyjnego w dyskoncie zł. 92.000,—. Wyroby gotowe zł. 722.856.06. Półfabrykaty zł. 731.693,44. Surowce i materiały zł. 505.559,89. Roboty na warsztatach zł. 172.737,55. Rozliczenia z Państwowym Bankiem Rolnym zł. 116.337,54. Sumy przechodnie zł. 14.475,12. Razem zł. 4.524.470,04. Łącznie zł. 10.227.305,17.

Różni za gwarancje wydane zł. 6.548.462,47. Gwarancje otrzymane zł. 321.208,03. Zabezpieczenia z układów konwersyjnych zł. 89.665,27. Razem zł. 6.959.335,77.

PASSYWA: 1) Kapitały własne. Kapitał zakładowy zł. 1.375.000,—. Kapitał zapasowy zł. 21.737,93. Fundusz na wątpliwe należności zł. 312.758,53. Rezerwa na układy konwersyjne zł. 47.266,99. Razem zł. 1.756.763,45. 2) Kapitał amortyzacyjny zł. 1.868.391,16. 3) Zobowiązania: Akcepty zł. 241.192,27. Banki zł. 3.747.183,68. Bank Akceptacyjny za akcepty zł. 92.000,—. Państwowy Bank Rolny: r-k bieżący zł. 79.798,88, r-k rozlicz. zł. 116.337,54. Obligo żyrowe zł. 133.094,55. Dyskonto akceptów Banku Akceptacyjnego zł. 92.000,—. Wierzyciele hipoteczni zł. 644.840,—. Zaległości za podatki zł. 486.564,71. Zaległości za świadczenia zł. 67.874,89. Dostawcy zł. 396.395,40. Odbiorcy zł. 30.150,59. Różni zł. 357.554,11. Dywidenda zaległa za rok 1929/30 zł. 104.703,10. Sumy przechodnie zł. 12.460,84. Razem zł. 6.602.150,56. Łącznie zł. 10.227.305,17.

Gwarancje wydane zł. 6.548.462,47. Różni za gwarancje złożone zł. 321.208,03. Różni za ubezp. z układ. konwers. zł. 89.665,27. Razem zł. 6.959.355,77.

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW.

WINIEN: Koszty fabrykacji zł. 3.031.523,71. Koszt własny sprzedanych wyrobów zł. 2.531.980,97. Koszty Sprzedaży zł. 350.875,32. Koszty Administracji Ogólnej zł. 263.259,01. Koszty Kredytowe zł. 89.242,76. Odpisy na odbiorcach zł. 24.426,46. Podatki zł. 95.069,51. Odpisy amortyzacyjne: Bierne: 2½% na maszyny i urządzenia zł. 77.072,29, 2½% na zakłady siły i światła zł. 6.307,84. Razem zł. 83.380,13. Czynne: 5% na ruchomości zł. 243,65. 100% przyrostu na taborze przewozowym zł. 3.385,10. 20% na tabor przewozowy zł. 2.920,—. 20% na modele zł. 7.202,60. Razem zł. 13.751,35. Koszty okresów ubiegłych zł. 10.933,30. Razem zł. 6.494.442,52.

Ma: Produkcja zł. 3.195.723,02. Sprzedaż zł. 3.251.692,49. Odzyskane należności zł. 47.027,01. Razem zł. 6.494.442,52.

do p. 4) udzielić pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej,

do p. 5) wybrać Radę Nadzorczą w składzie pp. Radcy B. Sypniewskiego, Skoraszewice, Inżyniera G. Petersa, Gdańsk, Prezydenta m. Grudziądza J. Włodka, Inżyniera R. Ventzkiego, Eislingen, Szambelana L. Prądzyńskiego, Skarpa, T. Urbańskiego, Warszawa,

do p. 6) uchylić uchwałę Walnego Zgromadzenia z dnia 20. 10. 1930 r. dotyczącą wypłaty 7%-towej dywidendy za rok bilansowy 1929/30 a figurującą w obecnym bilansie z tego tytułu w passywach sumę zł. 104.703,10 przenieść do kapitału zapasowego.

do p. 7) przyjąć do wiadomości sprawozdanie Zarządu odnośnie oddłużenia przedsiębiorstwa i polecić Zarządowi kontynuowanie zabiegów na wyłuszczonych w sprawozdaniu zasadach z tym, że na wypadek uzgodnienia tych zabiegów z wierzycielami zwoła Zarząd Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie, celem powzięcia uchwały dotyczącej zmian w § 4-tym statutu, względnie gdyby porozumienie z wierzycielami okazało się niemożliwym, zwoła Zarząd Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie, celem powzięcia uchwał o dalszych losach przedsiębiorstwa. (3505

Rep. Km. 449/37.

OBWIESZCZENIE
O LICYTACJI RUCHOMOŚCI.

Dnia 21 maja 1937 r. o godz. 9,30 przed poł. sprzedam za gotówkę najwięcej dającemu: kompl. urządzenie kina aparatury „Ermann“ z głośnikiem na sali, 25 krzeseł (fotele), 5 hokerów, 20 rzędów ławek (200 sztuk).

Zbiórka licytantów w Chełmży przy Rynku Bednarskim (kino Bajka).

Chełmża, dnia 14 maja 1937 r. (3507

(—) Gramowski Franciszek,
Komornik Sądu Grodzkiego w Chełmży.

OGŁOSZENIA:

wiersz milimetrowy na stronie 7-łamowej	0.20 zł
w tekście na pierwszej stronie	1.00 zł
w tekście na drugiej i trzeciej stronie	0.80 zł
w tekście na dalszych stronach	0.50 zł

Drobne za słowo 15 gr. Pierwsze słowo i wyrazy tłustym drukiem liczymy podwójnie.
Za ogłoszenia sądowe i urzędowe w drobnym składzie 25 proc. drożej.
Dla poszukujących pracy i nekrologi 25 proc. zniżki.
Komunikaty 50 gr za wiersz.
Za ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeż. miejsca 20 procent nadwyżki. W W. M. Gdańsku cennik ogłoszeniowy jest identyczny z cennikiem dla Polski, z tem jednak, że rachunki mogą być regulowane w guldenach gdańskich na podstawie notowań Giełdy Gdańskiej z dnia poprzedzającego dzień wpłaty.

ABONAMENT MIESIĘCZNY WYNOSI:

W ekspedycji miejscowych agencyj	2.00 zł
Z odnoszeniem do domu	2.20 zł
Przez pocztę z odnoszeniem do domu	2.40 zł
Pod opaską	4,50 zł
W Gdańsku przez pocztę . 2.32 gd; przez gońca	2.00 gd
W Gdańsku z odbieraniem w administracji wprost	1.75 gd
Zagranicą	4.00 zł

W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą (np. przeszkody w zakładzie, strajki) Administracja nie odpowiada za niedostarczenie pisma.

Redaktor odpowiedzialny:
WACŁAW WYTYK, Toruń, ul. Bydgoska 56.

UWAGI:

Ogłoszenia drobne przyjmujemy wyłącznie za gotówkę. Najmniejsze ogłoszenie drobne liczymy za 10 słów. Ogłoszenia drobne przyjmujemy jedynie do 50 słów, powyżej — liczymy według rozmiaru. Zastrzeżeń miejsca dla ogłoszeń drobnych nie przyjmujemy, dla innych tylko wówczas, gdy za takie zastrzeżenie zostanie zapłacona przewidziana w cenniku 20 proc. nadwyżka. Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia, nie upoważniają do żądania zwrotu gotówki, ani też nie zobowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia. Uzasadnione reklamacje będą uwzględniane o ile zostaną wniesione do dni 8-miu od daty ukazania się ogłoszenia, lub od daty otrzymania rachunku. Przy sądowem ściąganiu należności rabat upada. Za terminowy druk i przepisane miejsce ogłoszenia Administracja nie odpowiada.

Redaktor odpowiedzialny za sprawy W. M. Gdańska: Wilhelm Grimsmann, Gdańsk, Kassubischer Markt 21, I. p. — Redaktor odpowiedzialny na Bydgoszcz: Leon Formański Bydgoszcz Plac Wolności 1, redaktor odpowiedz. na Gdynię: Wiktor Mielnikow, Gdynia, ul. Min. Kwiatkowskiego, gmach „Paged'u“. — Redaktor odpowiedzialny na Grudziądz: Mieczysław Bagiński, Grudziądz Plac 23 Stycznia 10, I. — Redaktor odpowiedzialny na Tczew: Alojzy Kuzio Tczew, Kościuszki nr. 1. — Redaktor odp. na Rypin: Kazimierz Świerzyński
Wydawca: Spółdzielnia Wydawnicza „Gryf“ z odpow. udziałami w Toruniu. Za ogłoszenia odpowiada Administracja. Czcionkami Pomorskiej Drukarni Rolniczej S. A. w Toruniu.